

Sárospatakon, 1898. május 23-án, Molnár János főbíró elnöklete alatt, Kovácsy Sándor, Dr. Láczy László, Jónás Izidor, Id. Dr. Lengyel Endre, Végh Bertalan, Szekerák Kálmán, Soltész Ferencz, Buza János, Trstyánszky Károly, Vass Imre. Dr. Ballagi Géza, Pavletits Ferencz, Haas Zsigmond, Feldmesser Pinkász, Pavletits Gyula, Róth Zsigmond, Reményi Vendel, Szabó Zsigmond, Szinyei Gerzson, Csajka Endre, Bálint Dezső, Steinfeld Jenő, Salacz Lajos, Mauks György, Galgóczy Barna, Dr. Kun Zoltán, Oláh Miklós, Sonnenfeld Henrik képviselő-testületi tagok és alólírt jegyző jelenlétében megtartott rendkívüli közgyűlés

jegyzőkönyve.

11. szám. Jelen közgyűlés jegyzőkönyvének hitelesítésére

Kovácsy Sándor és Végh Bertalan képviselő-testületi tagok küldetnek ki.

12. szám. Napirend előtt Szabó Zsigmond képviselő-testületi tag, a s.-a.-ujhelyi járás főszolgabirójának a mai rendkívüli közgyűlés összehívására irányuló végzését felolvastatni kéri.

Mihez képest a s.-a.-ujhelyi járás főszolgabirójának f. é. 2137/I. sz. a. k. következő tartalmu végzése olvastatott fel:

„Nagy Gusztáv és társai sárospataki lakosoknak kérvénye, képviselő-testületi közgyűlés összehívása és azon a megjelölt ügyek tárgyalása iránt

V é g z é s.

Ezen kérvény folytán, Sárospatak város képviselő-testületének f. év május 23-ik napjára közgyűlés egybehívása elrendeltetik s annak összehívásával — az alábbi tárgysorozat mellett — a közgyűlés rendszerinti elnöke, Sárospatak város főbírája megbizatik.

A tárgysorozatba felveendő, kérvényezők kívánsága folytán:

1. Vay-útcza kövezése tárgyában kiküldött ötös bizottság jelentésének tárgyalása, s az e feletti határozat-hozatal.

2. A munkás-törvény végrehajtása tárgyában teendő indítvány tárgyalása.

3. A húskrajczárok ügyében teendő indítvány tárgyalása.

Kérvényezőknek azon kívánságát, hogy ezen közgyűlésen személyesen elnököljek — elutasítom,

szerint autonóm községnek autonomiájába és abban az autonóm képviselőtestületnek korlátozás nélküli tanácskozási szabadságába egyenest beleütközik.

A községnek autonomiája és abban a képviselőtestület tanácskozási szabadsága közjogunknak, alkotmányunknak és szabadságunknak egyik sarkköve, a melyet egy főszolgabírói rendelet soha meg nem dönthet, le nem rombolhat.

Az autonóm képviselőtestület ezen jogának tudatában és fontosságának érzetében tanácskozásának szabadságát jogtalan tiltó parancsesal vagy rendelettel korlátozni meg nem engedi, és pedig annál kevésbé, mert a községi törvény 56. §-ának 4-ik kikezdése értelmében minden egyes községi képviselőnek indítványozási joga van, mitől a tárgyalás meg nem tagadható, ugyancsak ezen törvényszakasz és a szervezési szabályrendelet 8. §. és 31. §. f. pontja szerint ezen indítványozási, gyűlés-egybehívási és *napirend megállapítási joga* 10 községi képviselőnek is meg van, tehát ezen jog az egész testülettől sem vitatható el.

A községi törvény 26. §-a a községnek autonomiáját még a törvényhatóság beavatkozásával szemben is védelmezi, feltételeket állít fel és korlátokat szab, de soha és sehol a főszolgabírónak a községi autonomiába beavatkozási jogot nem enged.

A közigazgatásnak érdeke sem követeli azt, hogy a képviselőtestület nyilatkozási szabadsága korlátoztassék.

Ezek szerint a tanácskozásnak szabadsága minden kétségen felül áll.

II. Alólírottak jól tudjuk azt, hogy a képviselőtestület nem fegyelmi hatóság, tehát a fegyelmi eljárásnak elrendelésére és az ügy érdemében határozatnak hozatalára illetékes nem lehet; de mi a fegyelmi eljárásnak „*megindítása*” alatt a kérelmezésnek, a panaszkodásnak jogát értettük és ehhez minden egyes községi lakosnak, tehát az autonóm képviselőtestületnek is minden kétségen felül álló joga van.

III. Habár egészen igaz az, hogy általánosságban odavetett vádak hivatalos eljárást tárgyát nem képezhetik, de bejelentésünkben nem vádlevelet fogalmaztunk, hanem csak a tanácskozásnak tárgyait, a tárgysorozatot, a napirendet kívántuk megállapítani, és ehhez az általánosan elfogadott gyakorlat szerint egészen elég a tanácskozás tulajdonképpeni tárgyának rövid és velős *jelzése*, a minek egészen eleget is tettünk.

Magának a konkrét tényeknek, a panasznak és a vádlevél tartalmának megállapítása és szövegezése tárgya és célja a tanácskozásnak és a hozandó határozatnak, a mely panasz- és vádlevél alapján az illetékes fegyelmi hatóság az ügy érdemében eljárni *köteles*.

IV. Az ideiglenesen szervezett díjnoki állásnak megszüntetése is autonóm községi belügy, és a városi szervezeti szabályrendelet 6-ik §-ának 7. pontja értelmében a képviselőtestületnek bármikor is jogában áll ezen kérdést a napirendre kitűzni és benne határozatot is hozni.

Jogában áll, és a község érdekében kötelességét is képezi a képviselőtestületnek újra megfontolás tárgyává tenni, hogy az eredetileg is ideig-

lenesnek szervezett díjnoki állás az eddigi 5 havi tapasztalatok alapján továbbra is szükséges, vagy pedig egészen felesleges-e?

A képviselőtestületnek ezen jogán mit sem változtat az, hogy a díjnok-szervezésnek jogszerűsége vita és felebbezés tárgyát képezi: mert ha felteszszük azt is — a mit hinni is alig lehet, — hogy a díjnoki állásnak szervezése törvényesnek kimondatván, a *multra* nézve törvényhatósági jóváhagyást nyerne is, ez a *jövőre* nézve nem foszthatja meg a képviselőtestületet az önálló intézkedésnek törvényes jogától; mert egy perczig sem szabad túrni azt, hogy az egészen *vaigyontalan*, tehát semmi *anyagi garantiát* nem nyújtó városi főbíró a városnak szükségtelen kiadást, és így kárt is okozzon.

Ezek után egész tisztelettel kérjük a tekintetes Főszolgabíró urat arra:

kegyeskednék jelen törvényes időben beadott felebbezésünket előző bejelentésünk és a többi ügyiratok kapesában további II. fokú ellátás végett Zemplénnvármegye tek. Alispánjához, esetleg tek. Közigazgatási Bizottságához felterjeszteni:

a hol is esedezünk:

Méltóztassék a tek. Alispán úr, esetleg a tek. Közigazgatási Bizottság Barthos József s.-a.-ujhelyi főszolgabíró urnak 2137./1./898. sz. a. kelt határozatának fentebb írt törvénybe ütköző sérelmes részét hatályon kívül helyezni és a községnek törvény által biztosított autonómiáját kegyesen megvédelmezni és erről minket határozatilag értesíteni.

13. szám. Targyaltatott a Vay-utczában fogantba vett kövezési munkálatoknak, helyszini szemle útján leendő megtekintésére s az érdekelt háztulajdonosok magánjogi sérelmeinek elintézésére, a f. évi 9. jk. számú határozattal kiküldött ad hoc bizottság következő jelentése:

„A képviselő testület 9. jk. számú határozatával s teljhatalmú intézkedéssel felruházott ad hoc bizottság, a mai napon a helyszinén megjelenvén, a Vay-utczában fogantatosított kövezési munkálatokat, midőn körülményesen megvizsgálta, egyúttal konstatálta, hogy az eddig teljesített munkálatok, az érdekelt háztulajdonosok magán birtokát sértik s a czélnak meg nem felelnek.

Tekintettel azonban arra, hogy jelen munkálatoknál csak ideiglenes helyreállításáról lehet szó, mivel a végleges rendezés szakértő közbejötté nélkül nem fogantatosítható, a bizottság, annak tudatában, hogy a szemmel látható hibás munkálatokon, mérnöki költséges segítség nélkül is lehet javítani, teljhatalmú megbízatásából kifolyólag, a jelenvolt rendőrbiztosnak s vállalkozó burkoló-mesternek következő utasításokat adta:

A Vay-utczában ismertetett módon fogantba vett kövezési munkálatok beszüntettettnek, és tekintve az említett utca természetes lejtős esését, a nyugoti oldalon lévő vízlefolyás, nem a tervezett helyen, hanem a Zsindely-féle ház előtti lámpaoszloptól a fellegvár kapujáig ferde vonalban s onnan a főiskola kertjén át, az úgynevezett Bábagödörbe vezetendő.

A Borotva-közben teljesített s a közlekedésre

veszélyesnek mutakozó munkálatok, mint feleslegesek, beszüntetendők, s a régi állapot visszaállítása elrendeltetik.

Felkérendő egyúttal a főiskola gazd. választmánya, hogy a vízjogi törvény rendelkezései szerint, a tagosításkor létezett vízlefolyásra nézve, az engedélyt megadni sziveskedjék."

Helyeslőleg tudomásul vétetett.

14. szám. Tárgyaltatott a mezőgazdasági munkások jogviszonyait szabályozó 1898. évi II. t.-cz. s annak végrehajtása tárgyában kiadott 2000/98. számú földmivclésügyi m. kir. miniszteri utasítás 3. pontjában foglalt rendelkezések szoros betartása tárgyában felvetett következő indítvány, nevezetesen: a munkás igazolványok kiállítása, nyilvántartása, a szerződések láttamozása s nyilvántartásának ki által teendő teljesítése határozatilag kimondandó lenne.

Ezen indítvány folytán a mezőgazdasági munkások jogviszonyait szabályozó törvény s illetőleg miniszteri utasítás hivatkozott §-ában foglaltak végrehajtására nevezetesen: a munkás igazolványok kiállítására, nyilvántartására Fodor Jenő közigazgatási jegyző, akadályoztatása esetére pedig helyetteséül Mauks György jegyző kirendeltetik.

Ezzel kapcsolatban főbíró előterjesztésére utasítatik az előjáróság, hogy a munkásügyek bíraskodására nézve az I. fokú hatósági jogkör felruházását, a vármegye törvényhatósága útján a nagyméltóságú földmivclésügyi m. kir. miniszter úrtól feliratilag kérelmezze, s az eredményt annak idején jelentse be.

15. szám. Olvastatott a nagyméltóságú kereskedelemügyi m. kir. miniszter urnak, T. Zemplén vármegye alispánjához f. é. 14655/I. sz. a. intézett leirata, a kövezeti vám szedési jog kérdésével kapcsolatos huskrajczárok ügyének felfüggesztése tárgyában.

Olvastatott egyidejűleg Hartstein Lázár és ércerkársai által, a folyó évi 2. számú határozat ellen kellő időben benyújtott felebbezés; végre a huskrajczárok szedésének megakadályozására s a folyamatba tett végrehajtási eljárás felfüggesztésére irányuló több rendbeli felsőbb hatósági átirat.

A felolvasott ügyiratokkal összefüggőleg város főbírája jelenti, hogy a képviselő-testület folyó évi 2. számú határozata nyomán szerkesztett s alapos argumentumokkal támogatott feliratot ez év márczius hava 2. napján a földmivclésügyi miniszteriumnál személyesen benyújtotta s e kiváló fontosságú kérdésben, ugy a referens osztálytanácsost, mint az államtitkár ur ő nagyméltóságát kelőleg informálta, jelenti, hogy az ügy felderítését ezéző információra megnyugtató és kielégítő választ nyert.

Mielőtt e nagyfontosságú kérdésben újabb határozat hozatnék, a felolvasott iratok, a vonatkozó előiratok kapcsán, a huskrajczárok kérdésének tanulmányozására, folyó évi február hó 19. napján tartott közgyűlésben 2. számú határozattal, kiküldött ad hoc bizottságnak véleményes előterjesztés végett kiadatnak.

Tekintettel pedig azon körülményre, hogy a város főbírája a községi háztartásra jellemzően fontossággal bíró eme kényes kérdésben, jelentését csak nagy sokára, vagyis hónapok multán, látta jónak elő-

adni, s tekintettel arra is, hogy a felsőbb kormányzati körökben e város intelligens képviselő-testületének kikerülésével, megbízatás nélkül, a várost teljesen önhatalmúlag képviselte, ezen tényeért midőn a képviselő-testület roszalását fejezi ki, egyuttal elhatározza, hogy a főbíró teljesített utazási s egyéb költségeit, a pénztár terhére ki nem utalja, a mennyiben pedig költségeit felvette volna, annak visszatérítésére őt jelen határozattal kötelezi s abban elmarasztalja.

Jelen határozat ellen a főbíró felebbezését jelentette be.

16. szám. Olvastatott tek. Zemplén vármegye törvényhatósági bizottságának f. évi 805/26746. sz. a. kelt s Sárospatak város 1886—1896., tehát 10 évi számadásainak jóváhagyására vonatkozó, f. évi január hó 30-án és 31-én érkezett két rendbeli határozata

A pénzügyi bizottságnak véleményes jelentés-tétel végett azzal adatnak ki, terjessze ki a figyelmét arra, hogy vajjon a felebbezési határidő eltelt-e vagy sem.

A képviselőtestület mindenesetre konstatálja hogy a főbíró súlyos mulasztást követett el, mert a még január 30-án és 31-én érkezett felsőbb határozatokat csaknem 4 hónap elteltével terjesztette a képviselőtestület elé, a miért is őt ezen mulasztásából kifolyólag, a mennyiben a városnak vagy egyeseknek abból kára származnék, már most anyagi felelőssé teszi.

17. szám. Város főbírája jelenti, hogy az 1897. évi pénztári számadások készen vannak.

Mielőtt a számadások jóváhagyása kérdésében határozat hozatnék, azok szabályszerű letérnyalás végett a pénzügyi bizottságnak kiadatnak.

18. szám. Város főbírája jelenti, hogy a múlt 1897. év folyamán foganatosított catasteri munkálatok alapján, ezen közérdekű kérdésben már égető szükségessé vált további munkálatok szorgalmazása iránt, személyesen érintkezésbe lépett a debreczeni felmérési felügyelőséggel, hogy az időközi változások és hibás felvételek mielőbb elintéztessenek.

Jelenti továbbá, hogy a felmérési felügyelőség kiküldött mérnöke a szóban levő munkálatokon dolgozik, a catasteri birtokívek készen vannak s hogy e hó végén közszemlére is kitehetők lesznek.

Ezzel kapcsolatban jelenti, hogy a fennálló miniszteri rendelet szerint, a catasteri felmérések alapján készített tagosítási térképeknek megfelelőleg az utak záros határidő alatt kihasítandók lennének.

Végül a f. évben foganatosítandó helyszíni munkálatokhoz két bizalmi férfinek kineveztetését kéri.

Ezen jelentés folytán utasittatik az előljáróság, hogy a catasteri felmérési felügyelőséget haladéktalanul kérje fel az iránt, miként a múlt évben foganatosított munkálatokat a hibás felvételekre nézve helyesbített, továbbá az időközben előfordult birtokváltozásokat a cat. birtok íveken és térképen keresztül vezetett sziveskedjék.

Utasittatik egyszersmind arra is, hogy a catasteri felmérések alapján készített tagosítási térképeknek megfelelőleg az utak kihasítatása iránt, haladéktalanul intézkedjék s illetőleg annak végrehajtását azonnal kérelmezze.

A helyszíni munkálatokhoz bizalmi férfiakul Debreceni Bertalan és Szabó Zsigmond képviselő-testületi tagok küldetnek ki.

19. szám. Dr. Ballagi Géza következő előterjesztésére: Minthogy a főbíró a közigazgatási ügyek állapotáról, évi összefoglaló jelentését, eddigi működésének ideje alatt nem terjesztette elő, dacára annak, hogy a mai gyűlés tárgysorozatában 5. pont alatt e kérdés tárgyul fel volt véve, de előterjesztve nem lett s minthogy a jelen közgyűlésen eddig letárgyalt ügyekből világosan kitűnik, hogy közigazgatásunk körében községünk kárára és különösen törvénybiztosította autonómiájának rovására súlyos mulasztások és visszaélések követték el, a képviselő-testület következőket határozta el.

A képviselő-testület annak tudatában, hogy őt a szabályrendelet 6. §-ának 2. pontja értelmében az egész községi administratio felett a felügyelet és ellenőrzés joga különben is minden kétségen kívül megilleti, mely jog hatályos és sikeres csak akkor lehet, ha az gyorsan és *várattalanul* gyakoroltatik: ennek folytán határozatképen kimondja:

hogy ezen jogának gyakorlása végett kebeléből teljhatalommal egy öttagú bizottságot küld ki melynek feladatává teszi.

hogy az egész községi administratio és a dollog természete szerint első sorban az administratio fejének, a városi főbírónak hivatalos működését azon irányban tegye vizsgálat tárgyává, hogy ezen hivatalos működés a törvények, főképen a községi törvény, továbbá a városi szabályrendelet, végre a képviselő-testületi határozatok rendelkezéseinek megfelelnek-e vagy sem, vajjon törvény- és szabálysértés az administrációban nem fordult-e elő? végre az autonóm képviselő-testületnek minden határozata végre van-e hajtva, vagy sem?

továbbá ezen vizsgálat sikerében felhívja a bizottságot, hogy ezen vizsgálatot azonnal ejtse meg és annak mikénti megejtéséről 15 napon belül írásban jelentést, és a netalán tapasztalt hiányok orvoslására indítványt tegyen;

végre a képviselő-testület határozatképen azt is kimondja, hogy ezen beadandó írásbeli véleményes jelentésnek tárgyalása végett f. 1898. évi június hó 10-ik napján rendkívüli közgyűlést tart, melyet a főbíró, esetleg a közigazgatási jegyző szokás szerint összehívni köteles.

A képviselő-testület a községi törvény 25. §-ának végkikezdése értelmében határozatképen azt is kimondja, hogy a fentebb irt határozat egész terjedelmében csak birtokon kívül felelbevezhető azért, mert ellenőrzés ellen felelbevezésnek helye nincs, és ha igen, akkor azzal a vizsgálat sikerének megíúsítását megengedni nem szabad. végre azért, mert a törvény által kívánt ellenőrzésnek megejtése által senkinek jogsérelem nem okoztatik.

A bizottságba Ballagi Géza elnöklete alatt Pavletits Ferencz, Szabó Zsigmond, Trstyánszky Károly és Sonnenfeld Henrik képviselő-testületi tagok választatnak.

Jelen határozat ellen a főbíró *felelbevezést* jelenti be.

20. szám. Város főbírója jelenti, hogy a felsőhatár és a szőlő-hegyek őrzési kerületeinek s a mező-

őri költségeknek megállapítása tárgyában előzőleg hozott közgyűlési határozat azért, mert a catasteri munkálatok még befejezést nem nyertek, végrehajtható nem volt.

Jelenti továbbá, hogy a kerülőknek felfogadása a felső-határi szőlők őrzésében holdanként, birtokaránylag megállapítandó kules szerint nem nagy költségbe kerülne.

Mielőtt ez ügyben érdemleges határozat hozatnék, esetleg az érdekeltség közbejöttével, a kérdés tanulmányozására, s ez ügyben tendő véleményes előterjesztésre Buza János elnöklete alatt, Végh Bertalan, Dr. Kun Zoltán, Pavletits Gyula, Róth Zsigmond képvis. tagok és Mauks György jegyzőből alakított bizottság felhivatik.

21. szám. Tárgyaltott Dr. Gortvay Bertalan és érdektársai vízi művei igazolása és gyakorlatainak szabályozása tárgyában kelt 23,827.93. számú alispáni határozatnak az érdekeltek által írásban kért sürgős végrehajtását czélozó főbirói jelentés.

Véleményes jelentéstétel végett, a vonatkozó iratok összes kapcsán, a közmunka és építkezési bizottságnak kiadatik.

22. Olvastatott a vágóhíd kérdésének tanulmányozására a f. év február 19-én tartott közgyűlésben 11. jk. szám alatt hozott határozattal kiküldött ad hoc bizottság következő véleményes jelentése:

A vágóhíd kérdésének tanulmányozására kiküldött bizottság, a képviselőtestületnek folyó évi február hó 19-én tartott közgyűlésében 4. jegyzőkönyvi szám alatt hozott határozattal nyert meg biztatásához képest, jelentését következőben terjeszti elő:

A bizottság nem lévén azon helyzetben, hogy a vágóhíd felépítésére vonatkozó felsőbb hatósági rendeleteket ismerhesse, vagy tanulmányozhassa, felsőbb hatósági rendelet ismerete nélkül kénytelen, ezen a községi háztartásra kiválóan fontos ügy megvitatásához hozzászólni.

A lefolyt vita eredményéhez képest, következőket javasolja elfogadásra:

Tekintettel arra, hogy az évek hosszú során keresztül vajudó kövezés és csatornázási kérdés, a folyamatban levő előmunkálatok szerint, megoldási stádiumban van, mely munkálat a községi háztartási kiadásokat jelentékeny mérvben növelni fogja;

tekintettel továbbá arra, hogy a sárospataki közbirtokosság által felépíteni tervezett híd, nagyszabású munkálataihoz előreláthatólag a községnek is nagyobb összeggel hozzá kell járulnia;

és tekintettel végül arra, hogy a szintén költséggel járó, tárgyalási stádiumban lévő, vízvezetéki kérdés felett már az ajánlatok is folyamatban vannak;

a vágóhíd felépítését, arra való tekintettel is, hogy a mennyiben a hely meghatározása, a híd magasságától, a csatornázástól s a vízvezeték csöveinek elhelyezésétől függővé tehető — egyelőre elejteni s a vágóhíd felépítésére nézve, fentebbi indokokból, időhaladékot kérelmezni szíveskedjék.

Javasoljuk egyuttal, hogy a jelenlegi vágóhíd felé vezető út jó karba hozatalára, valamint a vágóhídnak a közegészségi viszonyoknak megfelelőleg leendő kevés költségű átalakítására s a kút rendbehozatalára az előljáróság utasítsassék.

Az egész terjedelmében felolvasott jelentés, indokainál fogva, a közgyűlés által elfogadtatik s midőn határozati erőre emeltetik, annak gyors végrehajtásával, jelentéstétel kötelezettsége mellett az előljáróság felhivatik.

Jelen határozat ellen a főbíró felebbezését jelentette be.

23. szám. Olvastatott Oláh Miklós városi közgyámnak 100 frt személyi pótlék megszavazása iránt beadott kérvénye.

Jelen kérvény felett mindaddig, míg az előljáróság működésének megvizsgálására kiküldött bizottság jelentése be nem érkezik, érdemlegesen tárgyalni nem lehet, a miért is azt f. év június hó 10-iki közgyűlés napirendjére tűzi ki.

Kelt mint fent.

Jegyezte:

Hitelesítettett 1898. május 24.

Fodor Jenő,
képviselő-testületi jegyző.

Korácsy Sándor,

Végh Bertalan,
képviselő-testületi tagok által.

Faint, illegible text at the top of the page, possibly bleed-through from the reverse side.

Second block of faint, illegible text in the upper middle section.

Third block of faint, illegible text in the lower middle section.

Fourth block of faint, illegible text in the lower section.

Faint, illegible text on the right side of the page, possibly bleed-through.

Faint, illegible text on the right side of the page, possibly bleed-through.

Sá
al
K
ifj
G
G
Jo

je
ve

hi

B
k
lé
ta
z
v
n
E
n
n

r
r
s
j

s
r
t
l
f

Sárospatakon 1898 évi június hó 10-én, Demcsák Mihály tanácsos, mint bíróhelyettes elnöklete alatt, Kovácsy Sándor, dr. Lácza László, id. dr. Lengyel Endre, Debreczeni Bertalan, Szekerák Kálmán, Végh Bertalan, Trstyánszky Károly, Vass Imre, dr. Ballagi Géza, Pavletits Ferencz, ifj. Wohl Áron, Haas Zsigmond, Feldmesser Pinkász, Pavletits Gyula, Szabó Zsigmond, Szinyei Gerzson, Róth Zsigmond, Csajka Endre, Bálint Dezső, Steinfeld Jenő, Molnár János, Ványay Gyula, Salacz Lajos, Mauks György, Galgóczy Barna, dr. Kun Zoltán, Oláh Miklós, Karner János, Sonnenfeld Henrik képviselőtestületi tagok és alólirt jegyző jelenlétében megtartott rendkívüli közgyűlés

jegyzőkönyve.

24. szám. Demcsák Mihály városi tanácsos jelenti, hogy a főbíró beteg, s hogy a mai közgyűlés vezetésével őt, mint rangidősebb tanácsost bizta meg.

Tudomásul szolgál.

25. szám. Jelen közgyűlés jegyzőkönyvének hitelesítésére.

Debreczeni Bertalan és Szabó Zsigmond képviselőtestületi tagok küldetnek ki.

26. szám. Pavletits Eerencz, mint dr. Gortvay Bertalan, budapesti lakos sárospataki birtokos, virilis képviselő, igazolt megbizottja, óvást emel a közgyűlési meghívóból lett kihagyatása, s a póttagnak jogtalanul lett behívása ellen, mivel nevének a névjegyzékből lett törlése tárgyában hozott fősolgabirói végzés jogerőre nem emelkedett s mert ezen végzés még mindig meglebbezhető, végül mert dr. Gortvay Bertalannak 15 napon belül, törvényszerinti joga van, más megbizottat kinevezni, mihez képest, a póttagnak a mai közgyűlésre lett behívása törvénybe ütközik.

Ezen felszólalás, tudomásul vétetik.

27. szám. Olvastatott a folyó évi május 23 ik napján tartott közgyűlés 19. jegyzőkönyvi számú határozatával, a községi adminisztrációnak megvizsgálására kiküldött ötös bizottság következő jelentése és javaslata :

A képviselő-testület, községi közigazgatásunkban számos visszaélést és mulasztást tapasztalván, 1898. május 23-ik napján 19. szám alatt hozott határozatával alúlirottakat megbízta, hogy Sárospatak nagyközség adminisztrációját az egész vonalon vegyék vizsgálat alá. A bizottság folyó hó 1. 2. és 3. napjain a vizsgálatot megejtven, annak eredményéről

jelentését

a következőkben terjeszti elő :

Mindenek előtt azt jegyezzük meg, hogy ezen, a szabályrendelet 6. §-ának Z) pontja alapján meg-ejtendő ellenőrzési vizsgálathoz Molnár János úr, Sárospatak városának ez időszerinti főbirája, írásban meghivatott, a ki azonban ezen meghívásnak láttamozását a kézbesítő rendőrnek határozottan megtagadta, ezen vizsgálatban részt nem vett és ezen renitentiáját, a bizottság elnökénél semmivel ki nem mentette. A vizsgálat esetleges hiányaiért tehát a felelősség magára a főbíróra hárul. De súlyos felelősség terheli őt azért is, mert ezen magatartása által a mellett, hogy aképviselő-testületnek tartozó engedmességet, nyíltan megtagadta, megnehezítette egyszersmind a képviselő-testületre nézve a községi törvény 89. §-ában megállapított felügyeleti és ellenőrzési jog gyakorlását. Igaz ugyan, hogy a főbíró, — kinek, ha hibátlanak érzi magát, első sorban állna érdekében, hogy a képviselő-testület közvetlen vizsgálat útján meggyőződést szerezzen magának az administratio menetéről, — a a képviselő-testület ama határozatát, mely a vizsgálatot elrendelte, megfeleltette; de a képviselő-testület abból indult ki, hogy egyrészt ellenőrzés ellen felelősségnek helye nincs és ha igen: akkor azzal a vizsgálat sikerének meghiusítását megengedni nem szabad, másrészt, hogy a törvény által kívánt ellenőrzésnek megejtése által senkinek jogsérelem nem okoztatik, — ezen indokok alapján a községi törvény 25. §-a értelmében határozatképen azt is kimondta, hogy az említett határozat egész terjedelmében csak birtokon kívül felelősséghelyezhető. Ennélfogva a főbírónak, bejelentett felelőssége daczára, nem volt szabad a vizsgálat megejtése elé, elmaradása által akadályt gördítenie, annyival kevésbé, mert éppen a május 23-iki gyűlés folyamán is, több mulasztással és visszaéléssel vádoltatott, amiknek felderítését, ha másnak nem, ő neki magának kellett volna sürgetnie.

Alólírott bizottság a vizsgálat során általánosságban véve azt tapasztalta, hogy egyrészt a főbíró, mint hivatal-főnök, másrészt a vezetése alatt álló hivatalos közegek között a sikeres működéshez szükséges szoros kapcsolat, összeköttetés, bizalom és összhang egyáltalában nincs meg; ezen összekötő kapocs hiányában az egyik hivatal a másiknak működéséről, irányáról és intenciójáról még tudomással sem bír, és így községünkben erélyes és öntudatos központi vezetésről és egységes közigazgatásról szólni sem lehet; sőt a főbíró, vezetés, buzdítás és támogatás helyett titkolódzással és denunciációval, — amint azt már a képviselő-testületi ülésekben is számtalanszor szemére vetették, — mintegy mesterségesen igyekszik tágítani azt az úrt, mely őt tisztviselőtársaitól elválasztja. Közelébb például az adókezeléssel megbízott tisztviselőket, a képviselő testület egyenes mellőzésével, tehát illoyalis és törvénytelen úton a felettes s.-a.-újhelyi m. kir. pénzügyigazgatóságnál minden alap nélkül feljelen-tette; de a megejtett vizsgálat ezen besúgásnak alap-talanságát fényesen kiderítette.

Midőn még jelezni kívánjuk, hogy a főbíró nemcsak a saját tényei és mulasztásai, hanem a szerv. szab. rendelet 31. §-a, főképp annak Z) pontja értelmében a vezetése alatt álló összes hivatalok tényei és mulasztásaiért is felelősségre vonható, mert a törvények, szabályok, rendeletek és határozatok megtartása és „végrehajtásáért *első sorban* felelős, — ezeknek előre bocsátása után a részletekre térünk át.

1.

A főbíró a községnek törvény és szabályrendelet által alkotott szerveit a szakkbizottságokat, a tanácsot és a képviselő-testületet szándékosan, kihívó, sőt sértő modorban ignorálja és mellőzi; tehát a törvény és szabályrendelet arcúcsapásával, saját hatáskörét túllépve, illetve az említett törvényes szervek hatáskörét magának kisajátítva, a végrehajtás szerepe helyett, az intézkedés jogát az egész vonalon egymagának vindikálja, a községben abszolút hatalommal uralkodik. Shagyján, ha legalább községi intézményeink és az autonóm ügyek előbbrevitele érdekében ő maga tenne valami üdvös intézkedést! De 2 esztendei hivataloskodása, köztudomásúlag, a szó szoros értelmében stagnatiót, sőt visszafejlődést idézett elő községi életünkben.

Eme vád bizonyítására konkrét példa a Vay-útezőnak kövezése, a melyben sem a közmunka és építkezési, sem a pénzügyi bizottságot, sem a tanácsot, sem a képviselő-testületet meg nem hallgatta, hanem az érdekelt háztulajdonosok komoly figyelemzetése és élénk tiltakozása dacára, önhatalmulag elrendelvén és foganatosítván a munkálatot: amennyiben az új kövezet egy részének felszedése s az elkészített árkok betömése vált szükségessé, a községnek vagyoni kárt is okozott.

Hivataloskodásának egész ideje alatt tanácsüléseket egyáltalában nem tartott, vagy ha igen, akkor azokról soha írásban jegyzőkönyvet fel nem vétetett.

Ha — mint legutóbb 1898 május 23-án történt — felsőbb kényszer folytán a képviselő-testületet összehívni kénytelen: akkor is az ügyeket minden bizottsági vagy tanácsai előkészítés, vélemény és javaslat nélkül terjeszti a képviselő-testület elé, s ily módon a képviselő-testületet azon kényszerhelyzetbe sodorja, hogy vagy felületes határozatot hozzon, vagy pedig az ügyeket máskülönben elkerülhető késedelemmel intézze el.

Hogy a képviselő-testületet mily vakmerően mellőzi s a községi törvény 56. és a szabályrendelet 8. §-ának imperatív rendelkezéseivel mily kevéssé törődik, ezt bizonyítja az, hogy rendkívüli közgyűléseket csak kényszer folytán hív össze; hogy az 1897 évben *négy* rendes közgyűlés helyett csak *kettőt*, s ezt is augusztus és szeptemberben tartotta meg: végre, hogy az 1898. évben a tavaszi rendes közgyűlést mind e mai napig nem tartotta meg.

2.

A közutak és vámokról szóló 1890. évi I. t. cikk 51. pontjában foglalt rendelkezés dacára az 1898. évi községi közmunka (útadó) költségvetését mind e mai napig el nem készítette; a közmunka-építkezési, pénzügyi bizottság és a képviselő testület elé, végre jóváhagyás végett a törvényhatósághoz fel nem terjesztette, és ennek dacára a községi közmunka terhére (lásd a Vay-útező kövezésénél) kiadásokat egész jogtalanul utalványozott.

3.

A község 1897. évi zárszámadásait nem folyó év január havában, hanem a pénzügyi-bizottság elnökének számtalan erélyes sürgetése dacára csak f. év május havában, tehát 4 havi késedelemmel készítette el, és ezen hanyagságával a városi szabályrendelet 39. §-ának n.) pontját, a községi törvénynek pedig 59. és 142. §-ait szándékosan megsértette.

A község 1886—1896. évi, tehát 10 évre terjedő s a pénzügyi-bizottság által óriási fáradsággal és a közügyek iránti példás buzgósággal elkészített zárszámadásai tárgyában Zemplénmegye törvényhatóságának ^{805/26746} és ^{805/26747} sz. a kelt és Sárospatakra **1898. évi január hó 30. és 31-én** 272. és 282. iktató-számok alatt beérkezett igen fontos határozatait nem azonnal, hanem csak **1898. évi május hó 23-án** 16. szám alatt, tehát **3 hónapot meghaladó késedelemmel** mutatta be a képviselőtestületnek, mely késedelem miatt ezen, a község anyagi érdekeire sérelmes megyei határozatok ellen a község részéről a felelősségi határidő el lett mulasztva.

Ezen megyei határozatok közül különösen sérelmes az, mely a két jegyző részére túlfizetett mintegy 400 frtnyi községi követelést a valóságnak meg nem felelő bevehetetlenség czímén, törölni rendeli, jöllehet, a kérdéses 400 frtnyi túlfizetés visszatérítésébe az érdekelt fél belenyugodott és az erre vonatkozó képviselő-testületi határozat jogerőre emelkedett. Amennyiben ezen sérelmes határozat a kézbesítést követő 15 napon belül felelősségi lett volna s a felelősségi a községre nézve minden kétséget kizárólag kedvezően intéztetett volna el: a főbíró mulasztása a községnek mintegy 400 frtnyi kárt okozott.

5.

Zemplénmegye törvényhatóságának Sárospatak 1897. és 1898. évi költségvetései tárgyában hozott és leérkezett határozatait a képviselő-testületnek mind e mai napig be nem mutatta és Pavletits Ferencz birtokos, sárospataki lakos felelősségi kezébe ki nem kézbesítette, holott ez hivatalos kötelességét képezte.

6.

A huskrajczár ügyében **1897. év november 11-én** 2258. iktató szám alatt leérkezett és 57,737/1897. szám alatt kelt igen fontos és **sürgős** kereskedelmi miniszteri rendeletet csak **1897. évi december hó 23-ik napján, tehát 41 napi késedelemmel** mutatta be a képviselő-testületnek.

Ugyancsak ez ügyben 1898. év április 23-án 882/I. iktató szám alatt leérkezett 14655/I. szám alatt kereskedelmi miniszteri rendeletet, továbbá az 1898. évi márczius 16-án és április 6-án 649/1898. és 777/1898. számok alatt beérkezett 1237/I. 1898. és 1496/I. 98. szám alatt kelt főszolgabírói rendeleteket, végre Hartstein Lázár és társainak az 1898. évi márczius 1-ső napján 511/I. szám alatt beérkezett felelősségi,

daczára annak, hogy ezekben a község egyik legfontosabb jövedelemforrásának fenmaradása van kérdésessé téve s a huskrajczárok behajtása iránt fogamatba tett végrehajtás felfüggesztésével a község ezekre rúgó követelése tétetik problematikussá, — nem azonnal, hanem több vagy kevesebb, de mindig huzamos késedelemmel mutatta be a képviselő-testületnek.

Vége a képviselő-testületnek — 1897. évi június 25-én 1. szám alatt (I. pont), továbbá 1897. július 5-én 7. szám alatt kelt határozataiban foglalt azon meghagyásnak, hogy a huskrajczárokra vonatkozó összes iratokat egyesítse és azok alapján a huskrajczárok jelen állását egészen feltüntető részletes

és kimerítő — tehát *írásbeli* — jelentést tegyen, mind e napig eloget nem tett.

A községnek ezen egyik legfontosabb ügyében, a fennebbi concrét adatokkal igazolt mulasztás és hanyagság annál inkább megtorlást érdemel, mert ezen hanyagság miatt, a község vagyoni kárt is szenved, melynek nagysága bár számokban még most ki nem fejezhető, de bizonyára jelentékeny összegre fog rúgni.

Azt a lelkiismeretlen könnyelműséget és hanyagságot, melyet a főbíró ebben az ügyben tanúsított, legkevésbé sem ellensúlyozza az a körülmény, hogy folyó évi márczius 2-án, *minden megbízatás nélkül, önhatalmulag* Budapestre utazott s a kereskedelemügyi miniszteriumban az államtitkár és a referens osztálytanácsos urakat a hús-krajezárokra nézve — állítólag a község előnyére — személyesen informálta; mert ha informátióra szükség lett volna is, egy olyan intelligens képviselő-testület, mint a sárospataki, tagjai között bizonyára talált volna nem egy olyan embert, a ki állásánál, tekintélyénél, egyéni súlyánál, karakterénél és összeköttetésénél fogva a város jogos érdekeit nálánál nyomatékosabban és megbízhatóbban képviselte volna. Éppen ezért a képviselő-testület, mint amelynek egyenes megbízása és utasításai nélkül természetesen senki semmiféle speciális ügyben nem képviselheti a kormánynyal szemben a várost, a főbíró részére a budapesti utazás költségeit nem is utalta ki a pénztárából vagy amennyiben fölvette volna, annak visszatérítésére kötelezte, annyival is inkább, mert garantiával sem bír arra nézve, hogy a főbíró csakugyan ebben az ügyben járt Budapesten.

7.

A vágóhíd-pénz tárgyában a képviselő-testületnek 1898. év február 19-én 11. jk. szám alatt kelt, készpénzfizetésnek és a bárcza rendszernek behozatalát elrendelő határozatot nem azonnal, márczius 1-én, hanem csak június 1-én, *tehát 3 hónapi késedellel* hajtotta végre, és így a további hitelezéssel, behajthatlanság miatt, a községnek anyagi kárt is okozott.

8.

A kataszteri költségek felosztási kulesa tárgyában a község és Meczner Gyula által beadott felebezések felett a közigazgatási bíróság által hozott, a községhez intézett és a főbíró kezéhez leérkezett határozatot a képviselő-testületnek mind e mai napig be nem mutatta.

9.

Vass Gyula kataszteri becselő-biztos részére 35 frt., tehát Sárospatakon *hatalatlan magas* havi bér mellett lakást bérelt és ezt a képviselő-testületnek sem előlegesen, sem utólag jóváhagyás végett be nem jelentette.

Továbbá, a képviselő-testület 1896. szeptember 21-én 4. sz. a hozott határozata ellenére, azt semmibe sem véve, a mérnöki lakások, a segéd munkások, és a szükséges fuvarok tárgyában árlejtést nem tartott, árlejtési jegyzőkönyvet fel nem vett és azt jóváhagyás végett a képviselő-testületnek be nem mutatta.

10.

A képviselő-testület 1896. év deczember 23-án 9. sz. a. kelt határozata daczára, a catasteri kiadásokról, a költségvetést és kivetési javaslatot, a képviselő-testületnek, mind e mai napig be nem mutatta.

11.

Továbbá a katasteri mérnökök által használt póznák, léczek és egyéb tárgyak nyilvános árverésen történt eladásáról mind e mai napig a képviselő-testületnek jelentést nem tett; holott ezen elhasznált felesleges tárgyak az 1897 év. január hó 24-én tartott árverésen eladottak, de úgy, hogy ezen árverésről a helyszínén és az árverés napján jegyzőkönyv fel sem vététt, hanem ez utólag és antedatálva, a rendőrbiztosnak 1897 augusztus hó 25-én kelt és az árverési vevők által szintén csak is *utólag* aláírt kimutatása alapján készült el; végre az árverésen befolyt, mintegy 73 frt vételár csak 1897. év november hó 17. napján, tehát *több, mint 10 hónapi késedelemmel lett* a község pénztárába beutalványozva.

Ennek a botrányos hanyagságnak és *hütlenn pénzkezelésnek* bizonyítékául szolgálnak: a pénztári napló 601/897. tétele alatti pénztári bejegyzés és az ennek alapját képező 324/897. t. alatti pénztári okmányok.

12.

A katasteri becslési munkálatoknál úgy a képviselő-testület által kiküldött katasteri bizottságnak, mint magának a képviselő-testületnek meghallgatása nélkül, tehát önhatalmulag Galgóczy Károly és Szabó Ferencz urakat alkalmazta szakértő-becsüsöknek, a kiknek az előírt 1 frt 60 kr. helyett, minden felhatalmazás nélkül 2 frtapidíjat utalványozott ki, és ezzel egyrészt megsértette a városi szerv. szabályrendelet 51. §-ának c) pontját, másrészt a községnek vagyoni kárt is okozott.

13.

A főbíró a képviselő-testületnek 1897. évi deczember hó 23-án 71. sz. a kelt, azonban *megfelelőbe nem hozott s így még jogerőre nem emelkedett határozata alapján*, a képviselő-testület *választási* jogának megsértésével, Szabó Ferencz sárospataki lakost díjnoknak kinevezte, illetve, alkalmazta, a kinek előírászat, pótelőírászat, és az *új állás* törvényhatósági jóváhagyása előtt a vegyes kiadások címére 6 óra 30 frtjával összesen 180 frtot egészen jogtalanul kiutalványozott és ezzel egyrészt hatáskörét túllépte, hivatalos hatalmával visszaélt, másrészt a községi törvény 24. §-ának d) pontját és 128. §-át durván megsértette.

14.

A főbíró Szabó Ferenczet, az önmaga által alkalmazott, illetőleg kinevezett díjnokot, a bagatell, cseléd, rendőri és mezőrendőri ügyek és perek vitelével és ezekben a tárgyalások vezetésével, sőt ítélkezéssel is megbizza; a bagatell pereknél kívánt hitest és jegyzőt pedig egészen mellőzi; és ezen tényei által frappans törvénysértést követ el, főképp és különösen megsérti az 1877. évi XXII. t.-cikket, és a városi szerv. szabályrendelet 31. §-ának hh. pontját és 38. §-ának a) pontját.

Ezen vádnak igazolása végett, a bizottság hivatkozik Somogyi László kereskedő, sárospataki lakosra, Fodor Jenő városi jegyzőre, és a hitesekre.

15.

A főbíró Szabó Ferencz díjnokot, a posta átvételével és az ügydarabok kiosztásával megbizza, és ezen ténye által a mellett, hogy világos sérelmet követ el a szabályrendelet 11.) és 12.) pontjai ellen, a mely szerint a posta átvétele és kiosztása a bíró, akadályoztatása esetében pedig helyettesének, a rangidősebb hitesnek, máskép törvénybírónak feladatát képezi; másrészt pedig egy, az előjáróság kötelékébe törvényesen föl nem vett, a képviselő-testület tudta és hozzájárulása nélkül alkalmazott s így annak ellenőrzése alatt nem álló egyén részére direkt beavatkozást biztosít a községi administratióba.

16.

A főbíró Szabó Ferencz díjnokot a bírói pecsét kezelésével is megbizza, és ezzel a városi szabályrendelet 31. §-ának d) pontját megsérti, a mely szerint a főbíró öre a bírói pecsétnek, és így azt törvényes helyettesén kívül másnak kezelni nem szabad.

17.

A főbíró Szabó Ferencz díjnokot a póstai pénzütalványok átvételével és aláírásával, továbbá magánfeleknek utalványokon, csomagok és ajánlott leveleken levő aláírásainak bírói hitelesítésével is megbizza, *a mikor is Szabó Ferencz díjnok nem a saját nevét, hanem a Molnár János városi főbíró nevét írja alá*, és ilyenkor a bírói pecsétet is egészen jogtalanul használja. Minden kétségen kívül áll az, hogy ezen hitelesítés nem díjnoki, hanem bírói teendőt képez egyrészt, másrészt az is, hogy ezen eljárás mit — bár a bizottság *minősíteni* nem kíván — nemcsak törvénybe ütköző, hanem egyúttal büntetésre méltó cselekményt képez.

Ezen vádnak bizonyítása végett legyen elég a következő 5 esetre hivatkoznunk, u. m.:

1898. évi június 2. és 3-án, a midőn a bíró állítólag *betegesen* feküdt a lakásán, a postán 46. szám alatt Steinschreibertől Przemyslből egy csomag, továbbá Kohn Jakabnak egy utalvány, végre 3 ajánlott levél érkezett, a melyeken az aláírásokat Molnár János városi főbíró helyett Szabó Ferencz díjnok hitelesítette, és akkor nem a maga, hanem a főbíró nevét írta alá és ezeken a bírói pecsétet is jogtalanul használta.

18.

A község részére szóló bírói, törvényhatósági és gyámhatósági végzéseknek kézbesítését tanusító vétiveken gyakran Szabó Ferencz díjnok, mint átvevő, nem a saját, hanem a Molnár János városi főbíró nevét írja alá.

Ennek bizonyítására szolgál például a s.-a.-új-helyi kir. járásbiróság 1898. Sp. 52. szám alatt kelt végzésének vétive, a melynek kézbesítési rovatában ezen szöveget „Sárospatak, 1898. évi 6./VI. Molnár János főbíró“ nem a főbíró, hanem Szabó Ferencz díjnok írta alá.

19.

A főbíró bagatell perekben, törvényes hatáskörét túllépi, a mennyiben a 20 frtot meghaladó bagatell perekben is ítéletet mond.

Ennek bizonyítására szolgálak Kapitány Jánosnak Pramider György ellen 73 frt tőke és járu-lékai iránt 853/897. kpp. szám alatt beigtatott kere-sete és periratai.

20.

A képviselő-testület 1897. évi augusztus 9-én 28. szám alatt kelt határozatának XII. pontjában jog-erősen kimondotta, hogy a községi közutakra szállí-tott kő, fuvar, és kötörés tárgyában a község birájá-hoz benyújtott számlák és nyugták a közmunka és építkezési bizottság elnökének láttamozása és ellen-jegyzése előtt senkinek ki nem utalványozhatók. Daczára ezen határozatnak, daczára annak, hogy a főbíró a Vay-utczában, a Várkert végén és Kispatakon több helyen önhatalmulag köveztetett: az 1897. év második felében és az 1898. év folyamában mind e mai napig *egyetlen egy nyugtát, vagy számlát sem adott át* a közmunka és építkezési bizottság elnökének ellenörzés és ellenjegyzés céljából.

Ezen mulasztás által a főbíró nemcsak a kép-viselő-testület határozatát sértette meg, hanem egy-úttal az ellenörzést tette lehetetlenné, a mi a község-nek minden valószínűség szerint *anyagi kárt is* okozott.

21.

A képviselő-testület 1897. évi december 23-án 64. szám alatt kelt határozatában az előljáráságnak mintegy 8 évre terjedő községi úradó-leirási javasla-tát a közmunka és építkezési bizottságnak vélemé-nyezés végett kiadta. Ezen bizottság a képviselő-testülethez intézett úradó leirási javaslatát 1898. év január hó 5-én 7. iktató szám alatt be is adta.

Tekintettel arra, hogy a szerv. szabályrendelet 6. §-ának t.) pontja szerint a községi köztartozások el-engedése, leírások és törlések a képviselő-testület hatáskörébe tartoznak, a főbírónak köteleességében állott ezen leirási javaslatot lehető rövid idő alatt a képviselő testületnek bemutatni. A főbíró azonban a helyett, hogy ebbeli köteleességének eleget tett volna, hivatalos hatalmával vakmerően visszaélve, a képviselő-testület meghallgatása és határozata nél-kül, ezen úradó leirási javaslatnak keresztül vezeté-sét Mauks György jegyzőnek, írásbeli rendelettel meg-hagyta, a ki az úradó főkönyvekben ezen leirásokat azonnal foganatosította is.

22.

A főbíró a rendőri ruhák készítését árlejtés és a helybeli iparosok mellözésével Pollák Ábrahám s.-a.-ujhelyi iparosnak adta ki, és ezen ténye által nemcsak hatáskörét lépte túl, nemcsak anyagi kárt okozott a községnek, hanem ezen fölül, olyan iparos-nak adott munkát, a kit, a képviselő-testület 1889. évi március hó 26 ik napján tartott ülésében, a melyen a főbíró is részt vett, mint községi képviselő, 15. sz. a kelt határozatával, *vesztegetés* miatt a községi árlejtésekből egyszer s mindenkorra kizárt.

23.

A képviselő-testület 1897. június 25-én 1. sz. a kelt határozatának V. pontja szerint a főbíró utasítást kapott arra nézve, hogy az ügyiratokból egyrészt a kispataki községi iskola, másrészt a község között fenálló jogi, vagyoni, anyagi adózási és számadási viszonyok tárgyában tanulmányt tegyen és ennek eredményéről a község képviselő-testületének írásban felvilágosító és véleményes jelentést adjon.

Ezen meghagyásnak a főbíró mind e mai napig eleget nem tett, tehát csaknem egy évi mulasztás esete forog fenn.

24.

A képviselő-testület 1897. év szeptember 16-ik napján 37. sz. a kelt határozata alapját képező hivatalos jelentés szerint a községi iskolaszék választását a törvényhatóság megsemmisítette; ennek dacára a főbíró mind e mai napig új iskolaszék választásáról nem gondoskodott.

25.

A községi képviselő-testület 1897. év június 5-én 1. sz. a kelt határozatának IV. pontjában foglalt meghagyás dacára, a főbíró a községi kórház számadását nem mutatta be s a kórház állapotairól a képviselő-testületnek mind e mai napig jelentést nem tett

26.

A képviselő-testület 1898. évi február hó 19-én 7. sz. a kelt határozatában foglalt meghagyás dacára, a főbíró, a község háza (Schrötter féle-ház) telekkönyvi átíratása tárgyában, a képviselő-testületnek mind e mai napig jelentést nem tett.

27.

A képviselő-testület 1897. évi december hó 23-án 62. sz. a kelt határozatában foglalt meghagyás dacára, a főbíró a volt jegyzői lakás tárgyában, a képviselőtestületnek mind e mai napig jelentést nem tett.

28.

A képviselő-testület 1897. évi augusztus hó 9-én 27. szám alatt kelt határozatának IX. pontjában foglalt meghagyás dacára a Bodrogközi Tisza-szabályozó társulatnak Sárospatak városa elleni 1000 frtot meghaladó alaptalan követelésének törlése tárgyában a szükséges intézkedéseket mind e mai napig meg nem tette.

29.

A képviselő-testület 1896. év október 1-én 18. szám alatt kelt határozatában foglalt meghagyás dacára, az utcák tisztán tartása tárgyában a képviselő-testületnek mind a mai napig javaslatot nem tett. Hanem e helyett az utcái lámpások egyrészét, botránnyos ízléstelenséggel, s a járókelők és kocsin közlekedők életének és testi épségének veszélyeztetésével, a közmunka és építkezési bizottság megkérdezése nélkül, önféjüleg oly módon helyezte el, hogy a szerencsétlenségek megelőzése végett haladéktalanul intézkedni kell azoknak eltávolításáról, illetőleg alkalmasabb helyen való felállításáról, ami természetesen a község anyagi kárával jár.

30.

A szerv szabályrendelet 30. §-ának m. pontjában foglalt intézkedés daczára sem 1897-, sem 1898. év elején az előző évek közigazgatási állapotáról évi jelentést nem tett.

31.

A szervezési szabályrendelet 31. §-ának h) pontjában foglalt intézkedés daczára a községi pénztárt havonként meg nem vizsgálta.

32.

A helybeli ev. ref. főiskola ifjúsága, mint minden évben, úgy az idén is megünnepelvén márczius 15-ikét és pedig az idén, az 50 éves évforduló jelentőségére való tekintettel, a tanári karral együtt, a tanári kar nevében az akadémiai- és közigazgató, egy hivatalos, megleghangú levélben, a főbíró útján, természetesen a községi képviselő-testületet is meghívta az ünnepélyre. A főbíró azonban a helyett, hogy ezt a levelet közölte volna a képviselő testülettel, egyszerűen el-sikkasztotta s még csak be sem iktatta, hogy esetleg számot ne kelljen adni róla. Sőt ezt az alig kvalifikálható tettét, még azzal is tetézte, hogy márczius 15-ikén, midőn a város minden lakója, rang- és pártkülönbség nélkül, külsőleg is igyekezett hazafias lelkesedésének és örömeinek lélekemelő módon kifejezést adni, midőn lobogódiszben és este fényárban úszott az egész város, a városházára a nemzeti zászlónak kitűzését és a városház ablakainak kivilágítását önhatalmúlag megtagadta.

Ez az eljárása, a mellett, hogy törvénytelen egyszersmind a tisztesség, a morál és az eszélyesség legelemibb követelményeivel is ellenkezik. A törvényteleniségnél, melyet a főbíró elkövetett azzal, hogy a képviselőtestülethez intézett felhívást a képviselőtestülettel nem közölte, sokkal súlyosabb beszámítás alá esik az az udvariatlansága és durvasága, melyet illetéktelenül egy tiszteletreméltó tanári karral szemben tanusított; az a kihívó tapintatlansága, melynél fogva szembeszállván a közhangúlattal, egyeseket arra a föltevésre indított, hogy felsőbb parancsra követi el a sérelmet a nemzeti kegyeletnek áldozni kívánó tanári kar, ifjúság és polgárság ellen s ily módon — minden ok nélkül — súlyosan kompromittálta, mert hazafiatlan szinben tüntette fel a hazafias ére-nyekben mindenkor tündöklő közhatóságokat; az az eszélytelensége, melylyel a legbrutálisabb módon szembeállította a hivatalos községet a főiskolával, holott Sárospatak községe mindenkor legfőbb büszkeségének tekintette a főiskolát, mint a melynek köszönhette és köszönheti jóllétét és boldogulását s ennél fogva mindig gondja volt rá, hogy a benső, szeretetteljes viszony a község és a főiskola között meg ne zavartassék.

A főbírónak ezen szégyenletes és tapintatlan magaviselete csakhamar megtermette gyümölcseit.

Az 1848. évi törvények megalkotása, illetve szentesítése ötvenéves évfordulójának, április 11-ének megünnepelését a törvény parancsa daczára sem merte kezdeményezni, holott ha márczius hó 15-ikét megünnepeli, akkor április 11-ét fényesen megülhette volna, mert nálunk senki e két napot egymással kiegyenlíthetetlen ellentétben állónak nem tekinti.

Igaz ugyan, hogy 1898. évi ápril 11-én Ő Felségének, Legkegyelmesebb Urunk és Királyunknak egy előző alkalomból, a képviselőtestületnek 1897. okt. 1-én 4. sz. a. kelt határozatával megrendelt díszes arczképét tanácsülésen leleplezte; de ezzel előző hibáját nemhogy helyrehozta volna, de még tetézte, mert az Ő Felsége iránti köteles hódolat, tisztelet és szeretet azt kívánta volna meg, hogy ezen leleplezés ne a nyilvánosság kizárásával, 6 tagból állott tanácsülésen, hanem a képviselőtestületnek ez alkalomra összehívott díszközgyűlésén, és a nagy közönség meghívása mellett, a legnagyobb díszszel és nyilvánosság mellett fényesen ünnepeltetett volna meg.

A főbírónak a márczius 15-iki és ápril 11-iki ünnepélyekkel szemben tanusított illetően magatartásából is világosan kitűnik, hogy a főbíró híjával van annak az erkölcsi és értelmi qualificatióknak, mely egy intelligens város vezetésére képessé tenné.

33.

Pavletits Ferencz, birtokos, sárospataki lakosnak az adófizetés nyugtatása és a pénztár ellenőrzése tárgyában még 1897. év május 19-én 586. iktató sz. a. beadott kérvényét, a képviselőtestület 1897. aug. 9-én 25. sz. a. és 1897. év nov. 25-én 55. sz. a. kelt két rendbeli határozata és a félnek több ízbeni sürgetése daczára, érdemleges elintézés czéljából a képviselőtestületnek napirendjére mind e mai napig ki nem tűzte, sőt a kérvényt, már ma felmutatni sem képes.

Ez esetben a főbíró urnak mulasztása az 1 évet is felül haladja.

34.

A dijnok ügyében 1898. év január 7-én 43. iktató szám alatt beadott *sürgős* természetű felebbezést, a posta könyv tanusága szerint, csak 1898. év május hó 16-ikán, *tehát csaknem 5 havi késedelemmel*, küldötte be másodfokú elintézés czéljából az alispáni hivatalnak, mely késedelmével a községnek 200—300 frtig terjedhető anyagi kárt okozott.

35.

Dr. Zsindely István jogtanár sárospataki lakosnak egy utczai lámpás felállítása tárgyában 1897. év november hó 17-ik napján 2311. sz. a. beiktatott és a képviselőtestülethez intézett kérvényét mind e mai napig a képviselőtestület elé nem terjesztette.

36.

Feldmesser Herman vendéglős, sárospataki lakosnak még 1897. évben beadott, de általunk beiktatva nem talált útczarendezés iránti kérvényét, mind e mai napig a képviselő-testület elé nem terjesztette.

37.

Gleviczky Sándor nyug. tanár, sárospataki lakosnak iskolaügyben beadott *több* rendbeli panaszos kérvényét mind e mai napig a képviselő-testület elé nem terjesztette.

38.

A főbíró, a sárospataki ipartestületnek a hetivásárok tárgyában, a községhez intézett kérvényét, illetőleg nyilatkozatát mind e mai napig a képviselőtestület elé nem terjesztette, pedig ezzel a város köz-

gazdasági fejlődésére nézve megmérhetetlen fontosságú hetivásárok megfeneklett ügyének, nagy lökést lehetne adni, miután az említett nyilatkozatban sajátkezü névalírással kötelezik magukat a helybeli iparosok, hogy egy éven át — tekintet nélkül arra, hogy lesz-e abból hasznuk vagy sem — a hetivásáron, áruikkal ki fognak rakodni.

39.

A főbíró Klein Bernát vendéglős és Schwarcz Mór mézszáros, sárospataki adófizető polgárokkal szemben, kik hatósági *meghívás* folytán, tehát *hivatalos* ügyben jelentek meg a község házánál, meg nem engedhető durvaságot követett el, a mennyiben a megnevezett tisztességes városi polgárokat minden igaz ok nélkül a hivatalból való kidobással megfenyegette.

* * *

Ime ezek a konkrét tények, melyekre alulírott bizottság a vizsgálat folyamán jött rá, a főbíró ellen mindmegannyi súlyos vádat képeznek, melyekre nézve bizonyítékul szolgálnak az iktató-könyvek, a képviselő-testület üléseinek jegyzőkönyvei, végre az előljáróság minden egyes tagjának kiveendő vallomása, a kik kihallgatásának kérelmezését alulírott bizottság, ezennel javaslatba is hozza.

Ezen vádaknak a főbíró által leendő tagadása esetén, ha annak szüksége fenforogna, Dr. Zsindely István jogtanár, Somogyi László kereskedő, Gleviczky Sándor nyug. tanár, Feldmesser Herman vendéglős, Klein Bernát vendéglős, Schwarcz Móricz mézszáros és Pavletits Ferencz birtokos, sárospataki lakosoknak, mint tanuknak kihallgatását bizottságunk olyképen hozza javaslatba, hogy a megindítandó eljárás folyamán ezen tanúknak az illető vádpontok tekintetében a fegyelmi hatóság által leendő meghallgatása egyenesen kérelmeztessek.

A fentebb irtakban tehát be van igazolva azon tény, hogy a főbíró tudva és szándékosan megsérti a törvényeket, főképen a községi törvénynek és e város szerv. szabályrendeletének számtalan intézkedéseit; a képviselő-testület határozatait nagyobb részében nem hajtja végre; kötelességeit vagy épen nem, vagy hanyagúl teljesíti; hatáskörét túllépi; hivatalos hatalmával visszaél; a község vagyonát nem híven kezeli (lásd a 11. és 13. pontokat) és olyat is végrehajt, (lásd díjnok-kinevezés) mit felsőbb (törvényhatósági) jóváhagyás előtt végrehajtani nem szabad; végre e város adófizető polgáraival szemben durva magaviseletet tanúsít. Ennek folytán az 1886. évi XXII. t.-cz. 90. §-ának a) és b) pontja értelmében ellene a fegyelmi eljárásnak van helye.

A bizottság tehát azt javasolja a tekintetes képviselő testületnek, mondja ki határozatképen, hogy Zemplénnvármegye tekintetes közigazgatási bizottságát megkéri az iránt, mikép Molnár János sárospataki városi főbíró ellen fentebb említett tényei és mulasztásai miatt a községi törvény 90. §-ának a) és b) pontjai alapján a fegyelmi eljárást elrendelni; a 93. §. alapján hivatalától *azonnal* felfüggeszteni; a 104. §-ának alapján fizetésének $\frac{1}{3}$ -adára szorítani, és — tekintettel az igen számos és súlyos természetű vétésekre — a kifejlendőkhöz képest őt a 95. §. b) pontja alapján hivatalvesztésre elítélni méltóztatásék.

Továbbá a bizottság a tek. közigazgatási bizottságot az iránt is megkérni javasolja, hogy a jelen

ügyben a községi törvény 92. §-ának 2-ik kikezdése értelmében még a vizsgálatnál is, a s.-a.-újhelyi főszolgabírószágot mellőzni kegyeskednék, mert ezen hivatal 2137/I. 1898. szám alatt kelt határozatában, a fegyelmi eljárás ellen már *állást* foglalt és mert súlyosabb vétségek forogván szóban, a jelen esetben a községi törvény 96. §-a értelmében a főszolgabíró el sem járhat.

Javasolja továbbá a bizottság, hogy ezen fegyelmi eljárásnál a képviselő testület, a község érdekeinek képviseletére minden költség, tehát napidíj és fuvar nélkül, egy községi lakost küldjön ki, a ki minden tárgyalásnál és tanúhallgatásnál jelen legyen és a vizsgálat eredményéről a képviselő testületnek írásban jelentést tenni köteletségének ismerje.

Ezen megbízottnak neve a fegyelmi hatósággal közlendő, egyúttal annak mindenkor megidőzésére megkeresendő lenne. Egyúttal pedig az előjáróság oda lenne utasítandó, hogy jelen ügyben hozandó érdemleges határozat kézbesítése után *azonnal* — nehogy az esetleges felebbezés határideje elmulasztassék — a képviselő-testületet rendkívüli közgyűlésre, összehívni köteletségének ismerje.

A hozandó határozatban, a bizottság azt is kimondani javasolja, hogy a határozat a községi törvény 25. §-ának végkikezdése értelmében csak birtokon kívül felebbezhető, miután e határozat nem érdembeni marasztaló, hanem csak a fegyelmi eljárást *megindító* első lépés és a minden kétségen felül álló panaszjognak gyakorlása, és így ellene, orvoslás, nem felebbezés, hanem a fegyelmi eljárásban előterjesztendő *védelem* útján, szerezhető.

Vége a bizottság azt javasolja, hogy a képviselő-testület *a maga egészében* megjelenvén Ó Méltósága, Zemplénavármegye főispánjánál, teljes bizalommal kérje meg őt, hogy községi adminisztrációnkra kiterjesztvén jóakarátú figyelmét s esetleg közvetlen tapasztalatok útján meggyőződést szerezvén magának a képviselő-testület fegyelmi panaszának alaposságáról, azt hathatós támogatásában részesíteni kegyeskednék, hogy ily módon az általunk ismert és teljes mértékben méltányolt intencióinak megfelelőleg lehetővé váljék, hogy községünk immár két év óta megfeneklett fejlődése érdekében mindannyian, egész tehetőségünkkel ismét hozzáfoghassunk a vállvetett, komoly és produktív munkához.

Alúlirott bizottság, megbízatásához képest, a közigazgatás minden ágában megtartván a vizsgálatot — kivéven a pénztári hivatalt, melynek állandó ellenőrzése a pénzügyi bizottság feladatát képezi, — a közgyámi és a rendőrbiztosi hivatalra nézve tart szükségesnek bizonyos intézkedéseket.

A közgyámat nevezetesen oda utasítani javasolja, hogy a gyámok és gondnokokról három csoportban nyilvántartást vezessen, illetve kimutatást készítsen, és pedig:

1-ször azokról, kik törvényt szerint számadással nem tartoznak;

2-szor azokról, kik a számadással tartoznak, és a gyámhatóságnak számadásukat már be is adták; végre

3-szor azokról, kik számadással tartoznak, de nem számoltak azzal, hogy a 3-ik pontban írtakat minden törvényes eszközzel számadástételre szorítani,

sikertelenség esetén a gyámhatóságnak bejelenteni szigorú kötelességének ismerje.

A rendőrbiztost pedig a bizottság oda utasítani javasolja, hogy jövőben a városi szerv. szabályrendelet minden, főképen 42. §-ának r) pontját mindenkor betartani szigorú kötelességének ismerje.“

A bizottság felolvasott jelentését és javaslatait a képviselő-testület egész terjedelmében és minden részletében tudomásul veszi, ahhoz hozzájárul, elfogadja, magáévá teszi és határozati erőre emeli; nevezetesen a következőket határozza el:

1. Zemplénavármegye tekintetes közigazgatási bizottságát mint a községi törvény 91. §-ában irt illetékes fegyelmi hatóságot megkeresni határozza az iránt, hogy Molnár János, sárospataki főbíró ellen fentebb 39. vádpontban foglalt tényei és mulasztásai miatt a községi törvény 90. §-ának a) és b) pontjai alapján a fegyelmi eljárást elrendelni; a 93. §. alapján hivatalától **azonnal** felfüggeszteni; a 104. §. alapján a fegyelmi eljárás alatt, fizetésének $\frac{1}{3}$ -ára szorítani; végre a kifejlendőkhez képest — tekintettel az igen számos és esetenként néha súlyosabb természetű vétségekre is — őt a 95. §. b. pontja alapján hivatalvesztésre elítélni méltóztassék.

2. Ugyancsak ezen tekintetes közigazgatási bizottságot az iránt is megkeresni határozza, hogy a jelen fegyelmi eljárásnál a községi törv. 92. §-ának 2-ik kezdése értelmében még a vizsgálat megejtésénél is tchát a s.-a.-ujhelyi szolgabírói hivatalt egészen **mellőzni** méltóztassék:

mert most súlyosabb fegyelmi eset forogván szóban, ebben a községi törvény 96. §-a értelmében a főszolgabíró eljárni nem illetékes; és mert ezen hivatal ezen ügyben 2137/l. 1898. szám alatt kelt határozatában már a fegyelmi eljárás ellen állást foglalt.

3. A fegyelmi eljárásnál a község sértett anyagi és erkölcsi érdekeinek képviselőletét és védelmét a képviselő-testület szükségesnek látja: ennek folytán egyhangulag hozott határozattal napidíj és fuvar költség nélkül ezen érdekek képviselőlete és védelmével Pavletits Ferencz birtokos, adófizető községi lakost bizza meg; azon utasítással, hogy minden tárgyalás és tanuhallgatásnál legyen jelen, és a vizsgálat eredményéről a megbízó képviselő-testületnek írásban jelentést tenni kötelességének ismerje.

Egyuttal a fegyelmi ügyben eljáró Tekintetes közigazgatási Bizottságot az iránt is megkeresni határozza: mikép

Pavletits Ferencz birtokos, sárospataki lakost a község érdekeinek képviselőletére megbízottképen elfogadni, és mint ilyet minden tárgyalás és tanuhallgatáshoz megidézni méltóztassék.

4. A képviselő-testület az előjáróságot jelen határozattal oda utasítja, hogy a jelen fegyelmi ügyben hozandó marasztaló vagy felmentő határozatnak kézhez vétele után **azonnal** a képviselő-testületet ez ügyben tartandó rendkívüli közgyűlésre összehívni kötelességének ismerje, nehogy az esetleges felelősségnek tövényes határideje elmulasztassék.

5. Jelen határozat a községi törvény 25. §-ának végkikezdése értelmében csak birtokon kívül felelősséghető azért, mert e határozat nem érdemben marasztaló, hanem csakis a fegyelmi eljárást megindító első lépés, tehát a minden kétségen felül álló panaszjognak gyakorlása lévén ellene orvoslás, nem felelősséghető, hanem

magában a fegyelmi eljárásban előterjesztendő védelem útján szerezhető.

6. Ezek után a képviselő-testület fegyelmi panaszának sikere érdekében egyhangulag elhatározza.

A képviselő-testület a maga egészében testületileg tiszteleg Ó Méltósága, Zemplénavármegye főispánjánál, és teljes bizalommal és tisztelettel kéri őt meg arra: miképen községi administrationkra kiterjesztvén jóakaratu figyelmét, s esetleg *közvetlen* tapasztalatok után meggyőződést szerezvén magának a képviselő-testület jelen fegyelmi panaszának alaposágáról, azt hathatós támogatásában részesíteni méltóztassék, hogy ily módon, általunk ismert és teljes mértékben méltányolt intenióinak megfelelőleg lehetővé váljék, hogy községünk immár két év óta megfeneklett fejlődése érdekében mindannyian egész tehetségünkkel ismét hozzá foghassunk a vállvetett komoly és produktiv munkához.

7. A képviselő-testület a közgyámot határozatilag oda utasítja, hogy a számadásmentes, számadásköteles, és a számadást mulasztó gyámok és gondnokokról három külön csoportban kimutatást készítsen, és a mulasztókat minden törvényes eszközzel számadástételre szorítani, sikertelenség esetében pedig úgy e képviselő-testületnek, mint a gyámhatóságnak bejelenteni szigorú köteletségének ismerje.

8. A képviselő-testület a rendőrbiztost határozatilag oda utasítja, hogy jövőben a városi szerv. szabályrendelet minden, főképen 42. §-ának r.) pontját mindenkor betartani szigorú köteletségének ismerje.

9. A képviselő-testület a kiküldött ötös bizottságnak a községi közigazgatásnak alapos és kimerítő megvizsgálása és szépen kidolgozott jelentése folytán teljes elismerését kijelenti, és a kifejtett munkásságért köszönetet szavaz.

28. A képviselő-testület 1898 május 23-án 19. sz. a kelt határozatával kiküldött ötös bizottság, a mai ülés *napirendjén álló* jelentésének 13-ik pontja kapcsában és ezen pontnál felszólal Debreczeni Bertalan képviselő-testületi tag, és előadja, hogy a máskülönben kitűnő jelentésnek ezen pontja hézagos, a ténynek logikai consequentiája levonva, a község anyagi érdekének megóvásáról gondoskodva és javaslat téve nincs: ennek folytán, indítványozza, hogy a jövőre nézve, Szabó Ferencz díjnok 30 frt havi fizetése beszüntetessék; a múltra nézve, jogtalanul kiutalt, 180 frt díjnoki fizetés visszafizetésére, a jogtalanul utalványozó Molnár János főbíró határozatilag köteleztessék.

Tekintettel arra, hogy a díjnoki állás szervezése tárgyában 1897 évi deczember 23-án 61 szám alatt kelt képviselő testületi határozat még jogerőre nem emelkedett; továbbá tekintettel arra, hogy ezen állás szervezését a községi törvény 24 §-ának d. pontja értelmében, a törvényhatóság még jóvá nem hagyta; végre tekintettel arra, hogy ezen díjnoki fizetés a községi törvény 128 §. értelmében, sem az előirányzatban, sem pótköltségvetésben elő nem fordul; ennek folytán, Galgóczy Barna városi pénztárnok személyes és vagyoni felelősség terhe alatt oda utasíttatik, hogy a főbíró által magán ügyeinek vitelére alkalmazott Szabó Ferencz díjnok, eddig is jogtalanul kiutalt díjait, netaláni bírói utalványozás esetén sem, fizesse ki a község pénztárából; a múltra nézve pedig a már eddig jogtalanul kifizetett 180 frtot, Molnár János főbíró fizetéséből levonván, mint visztértítményt, a községi pénztár javára bevételképen elkönnyvelni szigorú köteletségének ismerje.

Demcsák Mihály v. tanácsos, mint ez idő szerint helyettes bíró, személyes és vagyoni felelősség terhe alatt oda utasítatik, hogy a bírói szobában levő iratok és okmányoknak, a postán érkező leveleknek, főképen a községi pecsétnek, díjnoki kezelését tiltsa el; s a hivatalos helyiség kulcsát további intézkedés, esetleg a főbíró felgyógyulásáig őrizze meg.

29. szám. Olvastatott Oláh Miklós közgyámnak a f. évi június 23-án tartott közgyűlés 23. számú határozata alapján 100 frt személyi pótlék megszavazása tárgyában, napirendre tűzött kérvénye.

Folyamodó kérelmében felhozott indokok méltányoltván, az 1886. évi XXII. t.-cz. értelmében meg-ejtett névszerinti szavazással: melynek eredményeképen; igennel szavaztak: Kovácsy Sándor, id. dr. Lengyel Endre, Debreczeni Bertalan, Végh Bertalan, Szekerák Kálmán, Trstyánszky Károly, Vass Imre, Dr. Ballagi Géza, Haas Zsigmond, Szabó Zsigmond, Szinyei Gerzson, Csajka Endre, Bálint Dezső, Molnár János, Steinfeld Jenő és Ványai Gyula,

részére f. 1898. évre, a vegyes kiadások terhére, drágasági pótlék címén, 100 frt, azaz egyszáz forint a pénztárból kiutalványoztatik.

Megjegyezvén azonban, hogy a fenti czimen kiutalványozott összeg eddigi esedékes része egy összegben, a többi pedig havi egyenlő részletekben lesz felvehető.

Miről folyamodó és a pénztár értesítendő.

30. szám. Olvastatott a f. é. május 23-án tartott közgyűlés 15/jk. számú határozatával, a húskrajczárok tanulmányozására, s véleményes jelentéstételre kiküldött ad hoc bizottság következő előterjesztése:

„A f. évi május 23-án tartott közgyűlés 15/jk. sz. határozatával nyert megbízás alapján, az alólírott ad hoc bizottság, a húskrajczárok kérdésében, következő jelentését terjeszti elő:

A f. évi június 5-én tartott bizottsági ülésben, ez e tárgyra vonatkozó összes ügyiratoknak felolvasása és gondos áttanulmányozása után, az alólírott ad hoc bizottság azon véleményben van, hogy Hartstein Lázár és érdektársai által, Eötvös Károly ügyvéd útján, a 2/jk. számú határozat ellen beadott felelkezés indokai, nem felelnek meg a valóságnak s a felelkezésben felhozott téves hivatkozások, félreértésekre adnak alkalmat.

Mert:

igaz ugyan, hogy a kereskedelemügyi m. kir. ministeriumnak, T. Zemplénavármegye alispánjához 16289/94. sz. a. intézett leírata, mellyel az 1869. évi június 19-én szedni elhatározott húskrajczárok, újabban tanácskozmány tárgyává tette, a még 1881. augusztus 2-án 26896. sz. a. kelt földmívelés-, ipar- és kereskedelemügyi miniszter intézvénnyel megállapított és megerősített jogainkat eltörli; a mennyiben azonban az itt említett miniszteri intézvény Sárospatak város közönségének, a húskrajczárok szedésére irányított jogát, a közbevetett felelkezések hallgatólagos mellőzésével, és a hozott II-od és III-ad fokú határozatok hatályon kívül helyezésével, világosan, minden kétséget kizárólag, megállapítja; — határozottan constatáljuk, hogy a mészárosok útján, a fogyasztók részéről fizetett 1 kr. illeték; az 1881. évi augusztus hó 2-án 26896 sz. a. kelt, földmívelés, ipar- és kereskedelemügyi m. kir. miniszteri intézvény alapján, a város által, mindenkor jogosan és törvényszerűleg szedetett.

Ezen határozott kijelentésünknek támogatásául, hivatkozunk a s.-a.-ujhelyi járás szolgabírája által még 1880. évben, 1651. sz. a. hozott oly értelmű első fokú határozatra, melyben folyamodó Hartstein Sámuel és társai panaszát alaptalannak nyilvánítja, és Sárospatak város húsfogasztó közönsége által, a húskrajczárok fizetésének, önként vállalt teljesítésére nézve, annak szedhetési jogát, a város javára megítéli.

Ezen itt hivatkozott I. fokú határozat, a hozott II-od és III-ad fokú határozatokkal bár, meg lett változtatva, a képviselő-testület azonban, ezen két utóbbi, a város közönségére nézve, sérelmes határozatok ellen, annak idején, a földművelés-, ipar- és kereskedelemügyi m. kir. miniszteriumhoz felebbezéssel élt, mely felebbezésre, a földművelés-, ipar- és kereskedelemügyi miniszterium, a vármegye közigazgatási bizottságához 26896/81. sz. a. kelt leiratával, oly értelemben határozott, hogy a meny nyiben még az 1876. évi V. t.-cikk és az 1871. évi XVIII. t.-cikk életbelépte előtt 1869. június 19-én 28. sz. a. kövezési czélokra fordítani elhatározott, húskrajczár illeték szedése ellen, a jelen panasz emeléseig, tehát 1881. aug. 2-áig, akár a mészárosok, akár a községi lakosok többsége, az ellen felszólalt volna — minthogy továbbá, a jelen esetben, az 1876. évi V. t.-cz. 34. §-a alkalmazásának, visszaható erőt tulajdonítani, kellő indok fenn nem forog; — a szóban lévő illeték szedése ellen, észrevétele nincsen. Önként értetődven, s a dolog természetéből következik, hogy a 11,457. számú; alispáni II-od fokú és a 136/242. számú közigazgatási bizottsági III-ad fokú határozatok azon részét, mely a $\frac{1}{2}$ kgr. hús után, a fogyasztók részéről fizetendő 1 kr. illeték beszedésére vonatkozik, — hatályon kívül helyezi.

Ezen időrendes sorban összeállított és fontos bizonyítékokkal bíró adatok szerint, a még 1869. évben szerzett jogainkat, a földművelés-, ipar- és kereskedelemügyi m. kir. miniszterium, nem csak hogy el nem törli, hanem abban megerősít.

A sokszor említett 26,896/81. sz. földművelés-, ipar- és kereskedelemügyi m. kir. miniszteri intézvény végső pontja, az ügyet nem ismerőknek, félremagyarázásokra ad ugyan alkalmat, de az összes tárgyiratoknak, gondos áttanulmányozásából világosan kitetszik, hogy ezen itt érintett utolsó pont, éppen e város közönsége javára látszik előnyösen dönteni, minthogy a II-od és III-ad fokú határozatok azon részét, mely a díjak szedésére vonatkozik, — mert a középfokú határozatok éppen a díjak szedhetési jogát változtatják meg — hatályon kívül helyezi.

Hogy felfogásunk és illetőleg álláspontunk e lényeges kérdésnél mily biztos alapokon nyugszik, hivatkozunk a képviselő-testület kebeléből, még 1881. évben alakított küldöttségnek, e tárgyban készített és felterjesztett jelentésére, mely jelentés az előbbeni pontokban felhozott érveinkkel teljesen megegyezik.

Ezekből világosan kitetszik, hogy a felebbezés indokai nem felelnek meg a valóságnak, vagy legalább is tévedésen alapúlnak, annál is inkább, mivel a kereskedelemügyi m. kir. miniszterium 16,289/94. sz. téves rendelkezésével szemben, 1895. július 22-én, 45,430/IV. sz. alatt a vármegye közönségéhez intézett leiratában, ismét az 1881. évi 26,896. szám alatt kelt rendeletben foglalt álláspontra helyezkedik, s folyamodó mészárosok panaszát újabban is alaptalannak nyilvánítja.

Ezek után a bizottság javasolja a képviselő-testületnek azt, hogy a Hartstein Lázár és társai által, Eötvös

Károly ügyvéd útján, kellő időben beadott felebbezés illetékes elbírálás végett, a felhozott indokainkkal, mielőbb felterjesztessék.

Ugyancsak a 15./jk. számú határozattal, ez ügyre vonatkozólag kiadott összes iratoknak egyidejű bemutatása alkalmából tudomására, hozzuk a tekintetes képviselő-testületnek azt is, hogy a húskrajczár-ügy, a kereskedelemügyi minisztérium 14,655/1898. számú intézkedése szerint, jelenleg a közigazgatási bíróság döntése alatt áll.

Mindenesetre azonban azt constatálni kötelességünk, hogy a 16,289/94. számú miniszteri intézkedést kivéve, melylyel szemben az 1895. évi 45,430/IV. számú intézkedés ellenkező állást foglal, mind e mai napig a húskrajczárok szedése, a miniszter által betiltva nem lett; ezek szerint a rendelkezésünkre bocsátott iratokból kifolyólag, a felsőbb hatóságok olyatén intézkedéseinek törvényszerűségét, hogy a húskrajczárok jövőbeni szedhetésétől, a város eltiltatik, — a leghatározottabban kétségbe vonjuk; annál is inkább, mivel a hivatkozott miniszteri leiratokban szerzett jogaink eltiltását, sehol sem tapasztaltuk, éppen ezért nem volt joga a hatóságoknak városunkat a jogszerzéstől időközönként megfosztani.

Mint hogy ekként, jelen közérdekű kérdés, fentebb körvonalozott jelentéseinkből kitetszőleg, már oly előrehaladt stádiumban van, hogy ahoz, vagy magához a sokszor megvitatott jogkérdéshez újabb érvekkel hozzászólni, s azt ismét tanulmány tárgyává tenni, felesleges munkaszaporítás volna — elfogadásra ajánljuk, következő határozati javaslatunkat.

I. Hogy a felebbezést kísérő észrevételeink, mielőbb felterjesztendők.

II. Hogy a kereskedelemügyi minisztérium 14655/l. 98. számú leiratában a végrehajtás felfüggesztését czélozólag engedélyezett 40 napi halasztásnak a mészárosok eleget tetek-e, utasítsák, a közigazgatási jegyző, hogy az alispáni hivatalban erről haladéktalanul meggyőződést szerezzen, s eljárása eredményéről jelentést tegyen.

A jelentéstől teendő függővé azon óhajunk, hogy ha a kívánt felterjesztés beadott, az esetben, egy küldöttség, a közigazgatási bíróságot, bel- és kereskedelemügyi minisztériumot, e vármegye fő- és alispánját, egy memorandummal személyesen informálja és a város érdekképviselőiben közreműködjenek. Ugyanezen küldöttség felruházandó volna azzal is, hogy szükség esetén a közigazgatási bíróságnál mutatkozó tárgyalásokra, a város nevében és költségére ügyvédet valljon, s a kellő információkkal lássa el. Végre:

III. Hogy a húskrajczárok tárgyalásával megbízott alólírott ad hoc bizottság, a küldöttségnek szervezésével és kész kiadásainak, elnöke útján, a pénztárból leendő útalványozásával szintén felruháztassék.

Egyúttal kérjük, jelen javaslatunkra hozandó határozatnál, a birtokon kívüli felebbezhetést kimondani.

Az előterjesztésnek helyeslő tudomásul vétele után, utasították az előljáróság, hogy Hartstein Lázár és társai felebbezését, a bizottság észrevételei és megjegyzései kíséretében, illetékes helyére terjeszse fel.

A veleményes jelentésben foglalt többi javaslatokat, magáévá teszi és midőn határozati erőre emeli, annak végrehajtásával, az ezen ügygyel foglalkozó ad hoc bizottságot azzal bizza meg, hogy a szervezendő küldöttség, főispánunk Ó Méltóságának tapasztalt jóindulatát, ezen kérdésnél, kikérni sziveskedjen.

Dr. Ballagi Géza ad hoc bizottsági elnök, tisztsé-

géről, tagsági jogának fentartásával, bokros elfoglaltsága miatt lemondván, helyébe Szabó Zsigmond bizottsági tag elnökké egyhangúlag megválasztott.

A bizottsági jelentés alapján kidolgozandó kellő információkkal ellátott memorandum, a pénztár terhére megfelelő példányban kinyomatandó.

Végül útasítatik az előjáróság, hogy e tárgyban kelt korábbi határozat értelmében, a mészárosokat a levágott marhák bemázsálására szigorúan kötelezze, mivel a jelenvolt állatorvos szóbeli és előzőleg írásban beadott jelentése szerint, a mészárosok a mázsálást megtagadták.

Jelen határozat csak birtokon kívül felelbezhető.

31. Olvastatott a f. é. május 10-iki közgyűlés 9/jk. sz. határozata ellen, Molnár János főbíró által előzőleg bejelentett felelbezés indokolása.

Ezen, június 10-én iktatott, tehát elkésetten beadott felelbezés indokolása, felsőbb elbírálás végett felterjesztetni rendeltetik.

32. Olvastatott a f. é. május 23-iki közgyűlés egyes határozatai ellen, Molnár János főbíró által előzőleg bejelentett felelbezés indokolása.

Ezen június 10-én iktatott, tehát elkésetten beérkezett, felelbezés indokolása, felsőbb elbírálás végett felterjesztetni rendeltetik.

33. Olvastatott Barthos József főszolgabíró, mint az úti bizottság elnöke által, a vicinalis és községi útvonalokra szükséges alapkö és fedanyag szállítására nézve f. é. június 1-én megtartott árlejtésről felvett jegyzőkönyv.

A megtartott árlejtés eredményéről felvett jegyzőkönyvet, azzal, hogy jövőben az előjáróság, a szabályrendelet 6. §-ának e pontját betartani szoros kötelességnek ismerje, s hogy az átvétel és a szükséges utalványozások a közmunka-bizottság elnöke által és annak ellenjegyzésével történhetnek, — tudomásul veszi.

34. Olvastatott dr. Kun Zoltán körorvosnak, Lévy János, adóvégrehajtó egészségi állapotára nézve tett jelentése és javaslata.

A képviselőtestület, midőn jelentést tevő körorvos előterjesztését tudomásul veszi, Lévy János adóvégrehajtó, eddigi becsületes, humánus szolgálatának jutalmazásául, s megrendült egészségének helyreállítása szempontjából, egy havi szabadságot és 80 azaz nyolczvan forint segélyt, ez utóbbit a pénztárból, az előre nem látható kiadások terhére, ezennel kiutalványoz.

35. Jelen jegyzőkönyvnek megfelelő példányban leendő kinyomattatása

elhatároztatik.

Kelt mint fent.

Hitelesített 1898. Június 11-én.

Jegyezte és kiadta:

Debreczeni Bertalan
és
Szabó Zsigmond
képviselő-testületi tagok által.

Demcsák Mihály,
h. bíró.

Fodor Jenő,
képviselő-testületi jegyző

Faint, illegible text at the top of the page, possibly bleed-through from the reverse side.

Second block of faint, illegible text in the upper middle section.

Third block of faint, illegible text in the middle section.

Fourth block of faint, illegible text in the lower middle section.

Fifth block of faint, illegible text in the lower section.

John, 1840

Deborah, 1840

Deborah, 1840

1840

Faint text on the right side, possibly bleed-through.

Second block of faint text on the right side.

Third block of faint text on the right side.

Fourth block of faint text on the right side.

Fifth block of faint text on the right side.

Sixth block of faint text on the right side.

Seventh block of faint text on the right side.

Eighth block of faint text on the right side.

Ninth block of faint text on the right side.

Tenth block of faint text on the right side.

„Emlékirat“

Sárospatak város húskrajczár szedési jogának ügyében.

Sárospatak városa, mely a honfoglalás óta oly kiváló előjogokkal és oly nagy jogtörténeti jelentőséggel bírt, századoktól fogva, a haladás terén, alig képes valamit felmutatni; — pedig, ha a szellemi életét tekintjük, minden kétséget kizárólag el kell ismernünk, hogy e tekintetben, nemcsak kiterjedt vármegyénk többi városait felúlmúlja, de Magyarországnak, egyik kitűnő góczpontját képezi; míg, ha az anyagi oldalát tekintjük, a civilisatio feltételeül, az évtizedek óta hangoztatott, kövezés és járdázási műveletnek megoldását — actualis kérdésnek látjuk.

Elődeink is így gondolkoztak már, midőn 1869 év június hó 19-én tartott képviselő-testületi közgyűlésben, 28 sz. a. kelt határozattal, a város közönsége, saját jövedelmi forrásának szaporítása, de különösen, a kövezet jó karba helyezése szempontjából, egy alapot teremtett arra, melynek igazságos és méltányos volta a nagy közönség által, soha meg nem lett támadva.

Városunk közönsége ugyanis, a hús áraknak klgrmmonként két krajczárral lett megdrágítása folytán, súlyos önmegadóztatást vett vállaira, hogy azon nehéz viszonyok között, melybe a város birtokos közönsége, az úrbéri örök-váltságnak, minden állami kárpótlás nélkül lett keresztülvitele folytán került, és azon nehéz gazdasági helyzetben, mely árvízjárta terjedelmes határának ármentesítése következtében reá nehezült, valamely alapot teremtsen arra, hogy ezen országos hírű kultúr intézetek székhelyét képező 6000 lakossal bíró város, utcái és közlekedési útai, százados elhanyagoltságukból végre kivetkőztessenek és gondozva legyenek.

Sajnos, hogy ezen anyagi, és erkölcsi támogatásra szorult, a község jólétének előmozdítására irányuló, czéltudatos határozata, még ma is csak a felvetett *eszmék*, sűrű homályába van burkolva.

Az eszmének korlátolt végrehajtása, nem a város képv. testületének mulasztásán, de az érdektelen helybeli mészárosoknak azon indolentiáján alapszik, melylyel a város jólétének sikerét biztosító, s a haladás és fejlődés láncolatát képező törekvését szándékosan megakasztani igyekeznek.

1896 évben ugyanis Sárospatak város képviselő-testülete elhatározta, hogy húsfogyasztó közönsége, minden klgr. hús után két krajczár indirect adót fizet azon czélból, hogy ezen külön tőke alapra kezelt összegből, idővel, de addig is fokozatosan, a rossz karban levő kövezet helyreállíttassék.

Ezen határozatával, a fogyasztó közönség lett megadóztatva, a melylyel azonban, a mészárosoknak jogsérelem nem okoztatott. Kiténik abból is, hogy 1869 évtől 1880 évig, a jogszerzés, törvényes és igazságos voltát maguk a mészárosok is elismerték és a hús krajczárokat tényleg fizették is.

1880 évben emelt panasz következtében a s.-a.-ujhelyi járás szolgabírája az ügyet megvizsgálván 1651 sz. alatt a város javára előnyösen határozott: említett határozatát megindokolván azzal:

„miként a panasz jogalapját képező húskrajczárok, míg egyrészt nem az illető mészárosok, hanem a húsfogyasztó közönség által fizettetnek, másrészt a sárospataki közbirtokosságnak a megváltásból eredt külön jogosultságaik is vannak és mert contractus contrahentibus legem ponit, az önként vállalt kötelezettségek teljesítésére, a lakosság kötelezhető.“

Ezen I. fokú szolgabírói határozat ellen, Schwarcz Ábrahám, Hartstein Lázár és Hunwald Ignác, helybeli mészárosok, mint üzlettársak, annak idején felebbezéssel élvén, a vármegye alispánja 1881. évben 11457. sz. a kelt II-od fokú határozatával, felfolyamodók kérelmét méltányosnak találta, s az I. fokú határozatnak azon részét, mely a községi kövezet rendbeszedése indokából, a fogyasztó közönség terhére, minden fél kgr. hús után 1 kr. illeték szedésére, s annak a város pénztárába leendő beszolgáltatására vonatkozik, megváltoztatta, vagyis a húskrajczárok szedhetését eltiltotta.

Mi sem természetesebb, mint hogy a város képviselő-testülete, ezen II-od fokú határozat ellen, a vármegye közigazgatási bizottságához, kellő időben felebbezést nyújtott be, a közigazgatási bizottság azonban, az ügy megvizsgálása után, a II-od fokú határozatot 136/242. sz. a III-ad fokulag is helyben hagyta.

Sárospatak város képviselő-testülete, a középfokú hatóságok itt kiemelt sérelmes határozatai ellen, azonban az akkor illetékes földmívelés-, ipar- és kereskedelemügyi m. kir. miniszteriumhoz felfolyamodással élt, melynek eredményéhez képest, 1881. aug. 2-án 26896. sz. a. a vármegye közigazgatási bizottságához, következő indokokkal bíró leirat érkezett:

„A kérdéses fogyasztási adóilleték természetével bíró díjszedés, az 1876. évi V. t.-cz., avagy az 1871. évi XVIII. t.-cz. életbe lépte előtt még 1869. év június 19-én 28. sz. a. határozatán el, s ezen határozat ellen, mely a jelen panasz emeléseiig, a község által folytonosan, megszakítás nélkül, a mészárosok útján szedtvén a nélkül, hogy akár a mészárosok, akár a községi lakosok többsége az ellen felszólalt volna, minthogy továbbá a jelen esetben az 1876. évi V. t.-czik 34. §-a alkalmazásának visszaható erőt tulajdonítani, kellő indok fen nem forog, a szóban levő illeték-szedés ellen, a belügyminiszter nyilatkozata szerint észrevétel nem forog fen.

Ezek folytán a múlt évi december 20. és márczius 7-én 11457, illetőleg 136/242. sz. a. kelt II-od és III-ad fokú határozatok azon részét, mely a fél kilogramm hús után, a fogyasztók részéről fizetendő 1 kr. illeték beszedésére vonatkozik — ezennel hatályon kívül helyezem.“

Tehát az itt közölt miniszteri intézkedés Sárospatak városának 1869 évben szerzett jogát hathatós érvekkel megerősíti.

14 évi hallgatás után 1895 évben ismét napirendre került, a húskrajczár ügy jog és törvényszerűségének kérdése, mivel a fentebb hivatkozott miniszteri intézkedés kitételeibe kapaszkodott Hartstein Lázár és mészáros-társai, a húskrajczárok megszüntetése iránt többszörös folyamodványokkal zaklatták, a kereskedelemügyi miniszteriumot. 1895. évi márczius 17-én 16289. sz. a. kelt, a vármegye alispánjához intézett kereskedelmi miniszteri leiratban ugyanis következők foglaltatnak:

„A mennyiben a volt földmívelés-, ipar- és kereskedelemügyi miniszter, még 1881 augusztus 2-án 26896. sz. a. kelt intézkedéssel, a szóban forgó húskrajczárok fizetésének kérdését végérvényesen, oly módon intézte el, miként Sárospatak város, a húskrajczárok szedésétől eltiltatott, tehát nyomozat útján állapítandó meg azon körülmény, vajjon ezen itt érintett miniszteri intézkedéstől eltérőleg, Sárospatak városa 1881. év augusztus 2-ától vagyis a miniszteri intézkedéstől számított mai napig, tényleg gyakorolta-e, ama tiltott jogát vagy sem.“

A kereskedelemügyi miniszteriumnak fenti leirata, kezdetben nagy aggodalmat idézett elő városunk képviselő-testületében, mivel a csaknem 1500 frtra menő és tökécsített húskrajczárok összege a kövezési alapot, sőt a régen tervezett s már megvalósításhoz közeledő járdázási műveletnek égető kérdését, s az ezzel összefüggő, komoly actiót, jelentékeny mérvben megbénította volna, ha ezen nagy fontosságú ügyben, és az e tárgyra vonatkozó összes iratok, alapos és figyelmes áttanulmányozása után, városunk közönsége, a földmívelés-, ipar- és kereskedelmi miniszteriumból, a kereskedelmi miniszterium resortjába utalt, eme jellegzetes kérdésben, a kereskedelmi miniszteri ügyosztály referense, fenti tévedésen alapuló helytelen magyarázását, nem helyesbíteti, illetőleg a téves magyarázat alapján, a volt földmívelés-, ipar- és kereskedelmi miniszteriumnak, a húskrajczárok szedhetésére vonatkozó engedélyezési jogát megerősítő rendelkezéseit, épségben tartatni nem kérelmezi.

Lássuk csak a tévedést teljes egészében, s világítsuk meg az ügyet, oly módon, hogy az jövőben félremagyarázásokra alkalmat ne adjon.

A volt földművelés-, ipar- és kereskedelemügyi m. kir. ministerium 1881 év augusztus 2-án 26.896 sz. a. kelt intézvényével, a középfoku hatóságok határozataival szemben, éppen ellenkező álláspontot foglal el, és a város közönsége javára hoz döntő határozatot, akkor, midőn apodictice kimondja:

„hogy a II-od és III-ad fokú határozatok azon részét, mely a fél kgr. hús után, a fogyasztók részéről fizetendő 1 kr. illeték beszedésére vonatkozik, ezennel hatályon kívül helyezem.“

Minthogy pedig az I. fokú határozat, a díjak szedhetési jogát feltétlenül megállapítja, a II-od és III-ad fokú határozatok pedig azt eltörlik, önként értendőik, s az ügy természetéből következik, hogy a ministerium az I. fokú határozatra helyezi álláspontját, s a város közönsége előnyére ítélt, mikor a II-od és III-ad fokú határozatoknak sérelmes részét hatályon kívül helyezi.

Ezen, -- a logikai consequentián alapuló indokolásunk, nem szorul bővebb magyarázásokra, mindenesetre azonban tartozunk annak kijelentésével, hogy a kereskedelemügyi m. kir. ministerium 1895 július 22-én, 45.430/VI. sz. a. kelt, a vármegye alispánjához czimzett, intézvényében, jogi állásunk törvényességét átérezve, a hivatkozott 16.289/95 számú téves rendelkezéssel szemben, következőket mondja:

„Tekintettel arra, hogy ez ügy, már a volt földművelés-, ipar- és kereskedelemügyi minister úrnak 1881 augusztus 2-án 26896. sz. a. kelt rendeletével, oly értelemben intéztetett el, hogy a hús-krajczárok szedése, továbbra is megengedett, folyamodót értesítse, hogy panaszja alaptalan.“

Városunk közönségének előbb említett aggálya, ezen rendelkezés értelmében, teljesen el lőn oszlatva, élvén azon meggyőződésben, hogy ezen önmegadóztatás nem igazságtalan, mert ezen indirect természetű adót, nem a mészárosok, hanem áthárítás folytán a fogyasztó közönség viseli, s mert önként vállalt kötelezettségek teljesítésére, a lakosság kötelezhető.

A kereskedelemügyi minister úrnak, most idézett leírata nyomán, városunk közönsége, a város utczái kövezetének modern átalakítását, a járdázásnak keresztülvitelét, nemcsak hogy elhatározta, de főleg ezen hús-krajczárokból befolyó, külön kezelt tőke alapra és ezen jog évenkénti possibilis jövedelmére támaszkodva, egy nagyobb szabású kölcsön műveletnek végrehajtására is elérkezettnek látta az időt, sőt 1260 frt költséggel, a járdázási terveket és műszaki iratokat el is készítette.

Sajnos, hogy ezen tervvel szemben nem produktív munkálat végrehajtásán, hanem egyes mészárosok merőben alaptalan magán érdekeinek a közérdek fölébe helyezésével, az útunkba gördített akadályok elhárításán kellett iparkodnunk.

Pedig a tapasztalataink is azt bizonyítják, hogy midőn a hús-krajczárok szedhetése, bizonyos ideig, félreértésből, fel volt függesztve, a húsnak viszonylagos olcsósága nem, sőt drágulása következett be, a mi igen természetes is, egy ily városban, a hol a nagy ipari verseny ki lévén zárva, kisebb érdekszövetségek szokták megalkotni az árviszonyokat.

Teljességgel képtelenek vagyunk tehát megérteni, fenforgó kérdésben, a helybeli mészárosok, jogosulatlan panaszát akkor, midőn a fogyasztó közönség jogos érdekeinek szem előtt tartásával, olyan intézményről van szó, mely a lakosság minden irányú érdekeit előmozdítani, nem pedig háttérbe szorítani, van hivatva. Hiszen a kövezés és járdázás behozatala esetén, házaink értéke nagyobbodni, piacunk forgalma emelkedni, és valószínű, hogy a mészáros iparág jövedelme is, nagyobb lendületet fog tanúsítani.

Teljességgel képtelenek vagyunk megérteni, mindannyiszor felebbező, s panaszkodó mészárosok, rossz akaratú félremagyarázásokra czélozott törekvéseit akkor, midőn szóban forgó kérdésnél, a hús-fogyasztó közönség, nem pedig panaszkodók, vannak megterhelve, s mivel a fogyasztó közönség, a kövezés és járdázás behozatala miatt, szívesen adózik a hús árának, ily célú felemelésével.

Eltekintve a szedhetési jog engedélyezés kérdésétől, magához a sokszor megvitatott jogkérdés törvényességéhez is, legyen szabad hozzá szólnunk, s a szerzett jog helytfoghatóságát, röviden megvilágítanunk.

Az 1876 évi V t.-cz., továbbá az 1871 évi XVIII, és végül az 1886 év XXII t.-cz. 132 §-a, városunkat a hús-krajczárok szedhetési jogától meg nem fosztja, mert ezen fentebb hivatkozott törvények schol sem mondják azt, hogy előzőleg a községeknek engedélyezett ilyenmű illetékek szedési joga, érvénytelen volna, miből következik, hogy az idézett törvények, nem a multa, hanem a jövőre nézve intézkednek, és a már korábban szerzett jogokat nem érintik.

Az 1886 évi XXII. t.-cz. 132 § ában biztosított jogokat, csorbítani nem lehet, mert ha a városok ezen jövedelmi forrásuktól bármiként is elzáratnának, akkor önkormányzati kötelmeiknek teljesítésére is teljesen képtelenné tétetnek.

Már pedig a törvényhozásnak nem az volt az intentiója, midőn az itt érintett törvényt megalkotta, hogy a szerzett jogokat elkobozza, hanem az 1871 és 1876 évi törvényekkel engedélyezett jogokból származó előnyöket, egyes városok javára tovább is biztosítsa.

Elvi és jogi álláspontunk igazságát a kereskedelemügyi magy. kir. miniszter úr 1897 október 1-én Zemplénumegye közönségéhez 57737 sz. a. intézett leiratával sem kifogásolta, sőt a kövezeti vámnak megajánlásával, a még 1869. évben szerzett jogaink törvényszerűségét elismerte.

Hogy a szóban lévő jövedelmi forrás, a már hivatkozott törvénycikk határoz- mányaival nem állana összhangban, éppen ezen t.-cikk 132. §-a értelmében — kétségbe vonjuk, mert ezen §, — bár a rendezett tanácsú városokról tesz említést, de azt, hogy ezen törvény hatályba lépte előtt a községeknek engedélyezett, hason című joga megszűnnék, sehol, sem törvényben, sem döntvényben kimondva nem láttuk.

Már pedig a szerzett jog, a jogosítottokra csak akkor szűnik meg, ha oly fel- tételek állanak be, melyek a törvény által, a jogot megszüntető hatálylyal vannak felruházva.

Az utóbb idézett kereskedelemügyi miniszteri leirat alapján, kidolgozott feliratra f. é. márczius 27-én 14655/I. szám alatt kelt intézvénynyel tudomást nyertünk arról, hogy a felsőbb kormányzati köröket minduntalan zaklató mészárosok újabbi panaszára a már odiosussá vált húskrajczárok kérdése, a közigazgatási bíróság döntése elé fog kerülni.

Ezen értesítés adta meg városunk közönsége képviselőjében, az alólirott bizottságnak, az impulzust arra, hogy a képviselő-testület folyó évi június 10-én tartott közgyűlésének 30 számú határozata értelmében, a kényes ügyet a maga valójában, megvilágító adatokkal, fentebbiekben megismertessük, s a felsőbb kormányzati köröket, a dolog historikumát illetőleg, informálhassuk.

Meg vagyunk győződve ezek után, hogy Sárospatak város közönsége a hús- krajczároknál engedélyezett jövedelmi forrás kérdésében, a jogigazság és a törvényesség álláspontján áll, meg vagyunk győződve arról is, hogy eme szerzett jogunk meg- fosztása esetén, a *kövezés és járdázás* kérdésénél városunk életfája gyökerében meg lenne támadva, s így a materialis haladás terén nem lennénk képesek egyenrangú városaink színvonalára emelkedni.

Midőn tehát ezekben a húskrajczárok ügyét történelmi, jogi és anyagi olda- laiban megismertettük, nem marad más hátra, mint a felsőbb kormányzati körök útján, a szerzett jog további gyakorolhatását s az abból származó jövedelmeknek, a múltra és jövőre nézve egyaránt leendő szedhetését, kérelmezni.

Sárospatakon, 1898 évi június 29 napján.

Fodor Jenő,
bizottsági jegyző.

Szabó Zsigmond,
bizottsági elnök.

77

ÜDVÖZLET

NAGYSÁGOS GYÖRGY ENDRE URNAK,

A MÁRAMAROS-UGOCSAI

EVANG. REFORMÁTUS EGYHÁZMEGYE SZERETETT FŐGONDNOKÁNAK.

Nagy-Szöllős, 1899. április hó 19.

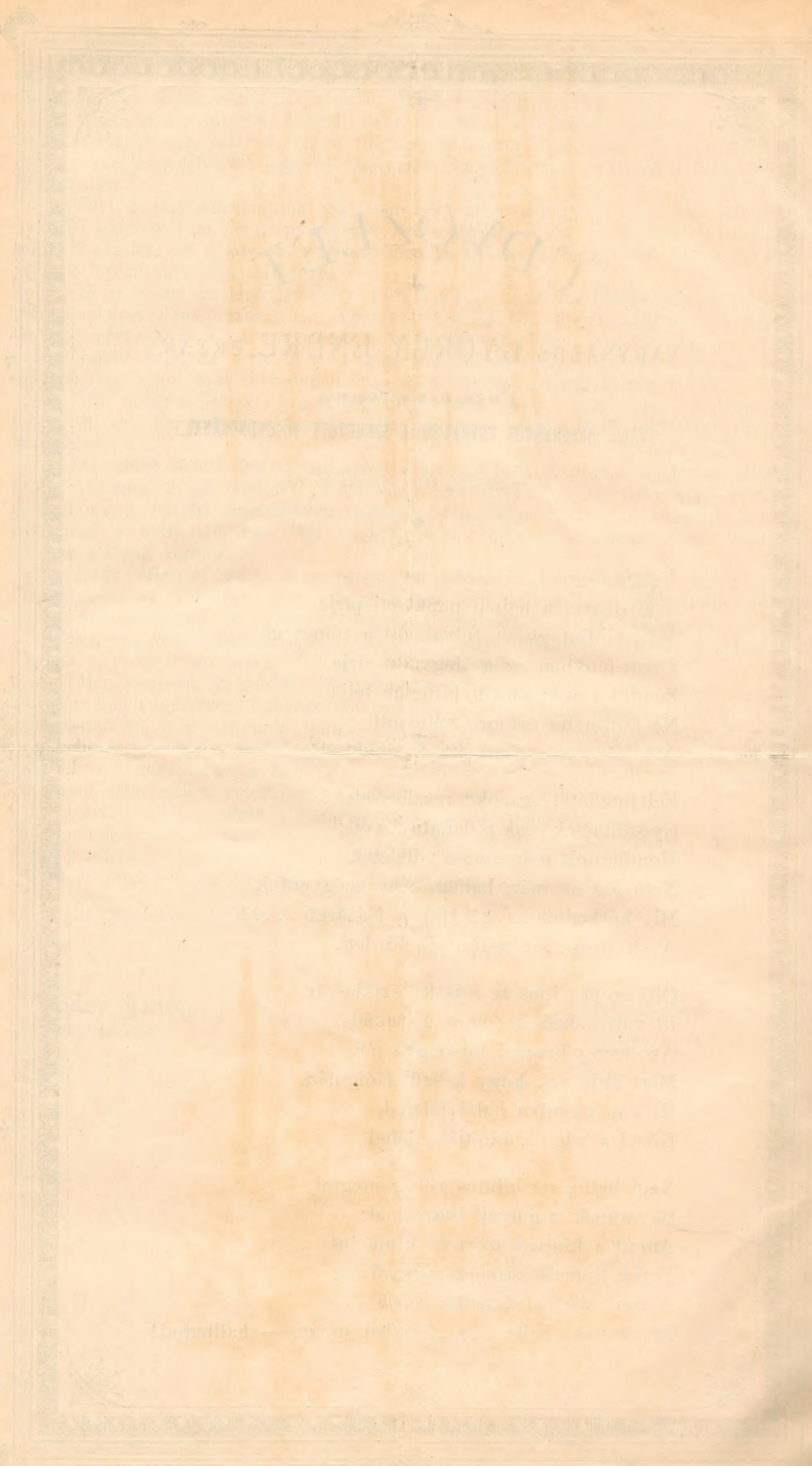
* * *

EELGYULT a hajnal napkeleti pírja,
Mint gyáva tolvaj, fut a rémes éj.
Sugár-fényben ég a Megváltó sírja,
Zendül a szó: kicsinyhitű, ne félj!
Ne félj, a bú örömmre változott,
A kit keressz, nincs itt, feltámadott!

Feltámadott! „gazok“ reszkesetek!
Győzelmetek csak pillanatnyi volt;
Mondhattok már „jogos“ ítéletet,
Nem jog az már, hanem csak szégyenfolt.
Mit kérkedtek . . .?! Hol a Názáreti . . .?!
A sír üres . . .! milljó ajk hirdeti.

Óh, szent Sion! te büszke szikla-vár,
Itt van neked is rémes éjszakád;
Az *órsereg* benned búsongva jár,
Mert látja azt, hogy készül Golgotád.
Ki van mondva halál-ítéleted,
Közel a vég . . . kioltják életed.

Nem hallod-e? bilincs zörög megint,
Itt vannak a gályák borzalmái;
Amott a kínpad szörnyű kínja int,
Porba tiporva zászlód rongyai . . .
A *zord idők*, a *vészterhes napok*,
Itt vannak, hajh . . .! „feszítsd meg“, — hallhatod!

LIBRARY

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

PHYSICS DEPARTMENT

THE UNIVERSITY OF CHICAGO
PHYSICS DEPARTMENT
5712 S. UNIVERSITY AVENUE
CHICAGO, ILLINOIS 60637
TEL: 773-936-3700
FAX: 773-936-3701
WWW.PHYSICS.UCHICAGO.EDU

THE UNIVERSITY OF CHICAGO
PHYSICS DEPARTMENT
5712 S. UNIVERSITY AVENUE
CHICAGO, ILLINOIS 60637
TEL: 773-936-3700
FAX: 773-936-3701
WWW.PHYSICS.UCHICAGO.EDU

THE UNIVERSITY OF CHICAGO
PHYSICS DEPARTMENT
5712 S. UNIVERSITY AVENUE
CHICAGO, ILLINOIS 60637
TEL: 773-936-3700
FAX: 773-936-3701
WWW.PHYSICS.UCHICAGO.EDU

THE UNIVERSITY OF CHICAGO
PHYSICS DEPARTMENT
5712 S. UNIVERSITY AVENUE
CHICAGO, ILLINOIS 60637
TEL: 773-936-3700
FAX: 773-936-3701
WWW.PHYSICS.UCHICAGO.EDU

Kik a „keresztet“ görnyedt vállakkal,
De békén hordjuk száz veszély között:
Rögös úton, megvérzett lábakkal,
Bolyongva járunk, mint az üldözött.
Miért mondjam tovább? elég . . . elég . . . !
Nem tépdesem szívünk fájó sebet.

Urunk, ne hagyj! Igazság Istene,
Ah, hol késik már szörnyű pallosod . . . ?
Hol van a „nagy“, a ki segítene,
Síró szavunk, óh, meddig hallgatod . . . ! ?
Üsd meg vasvessződdel a sírokat,
Óh hívd, óh költsd fel már a „nagyokat“ !

De mit félek . . . ? hiszen zendül a szó:
Ne félj, Sion! ne félj, veled leszek!
Nem léssz tovább üldözött, bujdosó,
Ha kell, érted megint „csodát teszek“ !
Felpattantom mohos sírjaikat
S előhívom dicső nagyjaidat.

S mozdul a sír . . . A por életre kél,
Kilép abból az „ősök szelleme“ . . .
Az üldözött megint bízik, remél,
Hogy győzni fog, hisz' az Úr van vele!
Im lássátok az „élet bajnokát“
Feltámadni: egyházunk gondnokát . . . !

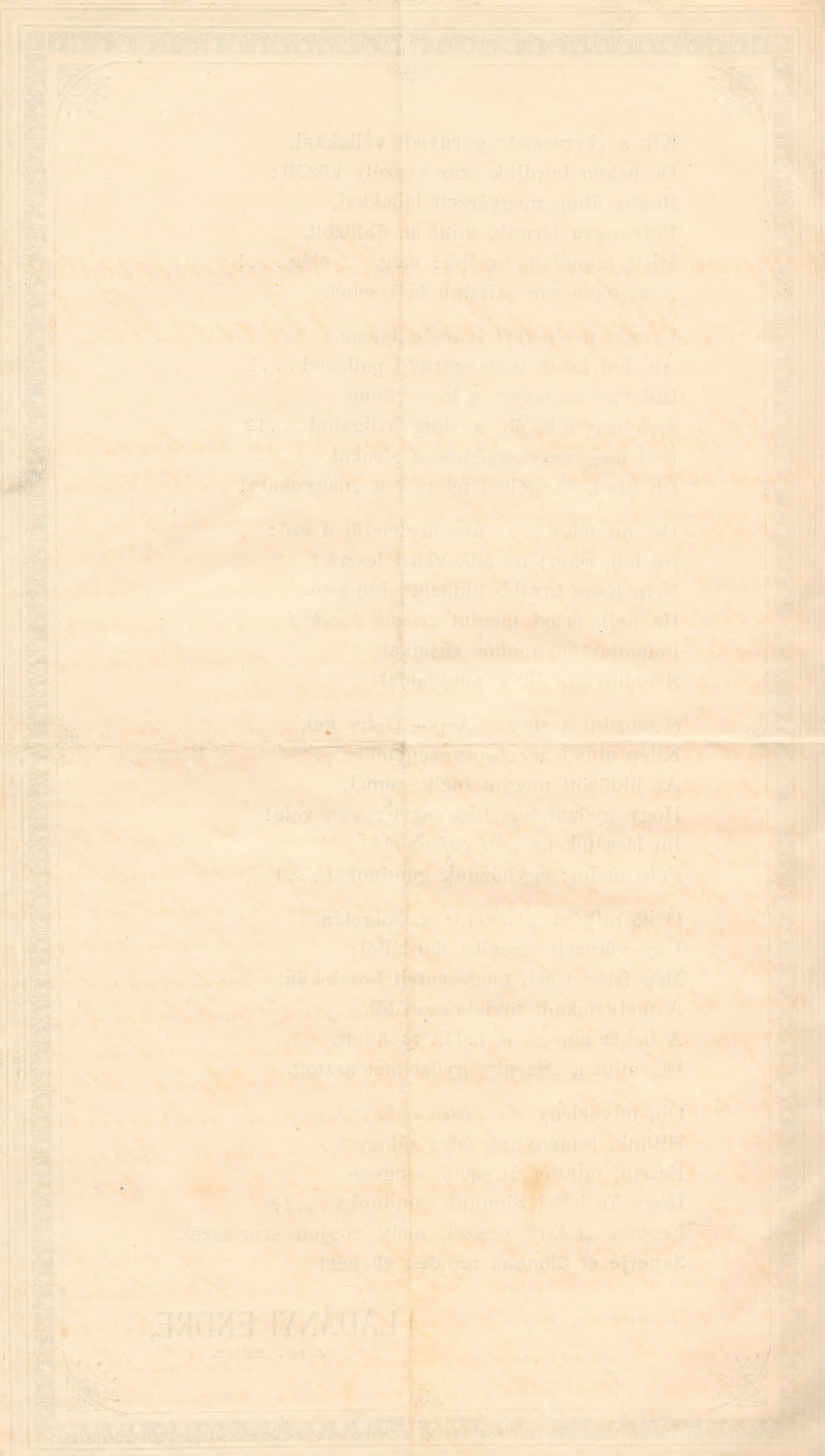
Ő is, miként a „Szent“ a Golgotán,
Úgy vérezett „gazok“ dárdáitól;
Még friss a seb megszentelt homlokán,
A mely fakadt töviskoszorútól.
A balga nép rá is halált mondott,
De, mint a „Szent“, győzelmet aratott.

Óh, üdvözlégy, Te „Isten embere“ !
Hitünk, reményünk édes záloga.
Érzem, mintha új szellő lengene,
Hogy Te lettél Sionunk gondnoka . . . ! ?
Legyen „vihar“ e szél, mely zúgjon szerteszét,
Seperje el Sionnak minden ellenét!

LADÁNYI ENDRE,

ev. ref. lelkesz.

Exam number 80 ...

PADANYI ENDRE

